

**ANALIZA IN OCENA STANJA
PROJEKTNEGA OBMOČJA
LIČENCA PRI POLJČANAH
(SI3000214)**

*Report of detailed analysis of situation on
nature conservation measures for Natura
2000 site Ličenca near Poljčane*

Celje, januar 2020

OSNOVNE INFORMACIJE O PROJEKTU	
Naslov projekta:	LIFE Integriran projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji
Akronim:	LIFE-IP NATURA.SI
Šifra projekta:	LIFE17 IPE/SI/000011
Trajanje projekta:	05.09.2018 – 31.12.2026
Vodilni partner:	Ministrstvo za okolje in prostor (MOP)
Naslov izročka:	Analiza in ocena stanja projektne območja Ličenca pri Poljčanah (SI3000214)
Deliverable:	Report of detailed analysis of situation on nature conservation measures for Natura 2000 site Ličenca near Poljčane
Action:	A1: Elaboration of implementation plans for concrete conservation projects
Odgovorni nosilec za pripravo izročka:	Zavod RS za varstvo narave
Avtorji:	Eva Langerholc, Tanja Košar Starič, Gregor Kalan
E-naslov:	eva.langerholc@zrsvn.si

Dokument je izdelan v okviru projekta LIFE Integriran projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji - LIFE-IP NATURA.SI (LIFE17 IPE/SI/000011), ki ga sofinancirajo Evropska unija preko programa LIFE, Ministrstvo za okolje in prostor ter partnerji.

KAZALO VSEBINE

POVZETEK	6
SUMMARY	6
1 SPLOŠEN OPIS OBMOČJA	7
1. 1 Zgodovinski oris območja.....	10
1. 2 Pregled dosedanjih naravovarstvenih aktivnosti na projektnem območju	12
2 VARSTVENI STATISI	13
2. 1 Zavarovana območja	13
2. 2 Območje Natura 2000	14
2. 3 Naravna vrednota	15
2. 4 Ekološko pomembno območje	16
3 TARČNE VRSTE IN HABITATNI TIPI	17
3. 1 HT_6510 Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	17
3.2 HT_91E0* Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i>)(Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)).....	22
3. 3 Dristavični spreletavec (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>).....	27
3. 4 Hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	32
3. 5 Močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>).....	37
3. 6 Navadni škržek (<i>Unio crassus</i>)	42
3. 7 Strašniččin mravljiščar (<i>Phengaris teleius</i>).....	46
3. 8 Temni mravljiščar (<i>Phengaris nausithous</i>)	51
3. 9 Travnški postavnež (<i>Euphydryas aurinia</i>)	56
4 VIRI	61
5 PRILOGE	65

KAZALO SLIK

Slika 1: Projektno območje Ličenca pri Poljčanah.....	7
Slika 2: Območje ribnikov Petelinjek.....	9
Slika 3: Teritorialne pristojnosti območnih enot (OE) Zavoda RS za varstvo narave na projektne območju.....	10
Slika 4: Dolina Ličence z ribniki Petelinjek v 19. stol. in danes (vir: Mapire, 2020)	11
Slika 5: Zavarovana območja na projektne območju Ličenca pri Poljčanah (ZO – zavarovano območje).....	13
Slika 6: Območje Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah	15
Slika 7: Naravne vrednote na projektne območju Ličenca pri Poljčanah (NV – naravna vrednota)..	16
Slika 8: Ekološko pomembno območje Ličenca (EPO - ekološko pomembno območje).....	16
Slika 9: Nižinski ekstenzivno gojen travnik z zdravilno strašnico (<i>Sanguisorba officinalis</i>) (foto: B. Fajdiga; vir: arhiv ZRSVN).....	17
Slika 10: Prisotnost habitatnega tipa (HT) 6510 Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) na projektne območju v letu 2015	18
Slika 11: Cona habitatnega tipa (HT) 6510 Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) na projektne območju.....	19
Slika 12: Habitatni tip Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i>) (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)) (foto: G. Kalan)	22
Slika 13: Prisotnost habitatnega tipa (HT) 91E0* Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i>) (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)) na projektne območju v letu 2015	23
Slika 14: Cona habitatnega tipa (HT) 91E0* Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i>) (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)) na projektne območju.....	24
Slika 15: Dristavični spreletavec (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>) (foto: M. Bedjanič; vir: arhiv ZRSVN)...	27
Slika 16: Cona dristavičnega spreletavca (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>) na projektne območju.....	28
Slika 17: Hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) (foto: M. Vernik; vir: arhiv ZRSVN)	32
Slika 18: Cona hribskega urha (<i>Bombina variegata</i>) na projektne območju	33
Slika 19: Močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>) (foto: M. Vernik; vir: arhiv ZRSVN)	37
Slika 20: Prisotnost močvirskega krešiča (<i>Carabus variolosus</i>) na projektne območju v letu 2019 .	38
Slika 21: Cona močvirskega krešiča (<i>Carabus variolosus</i>) na projektne območju.....	39
Slika 22: Navadni škržek (<i>Unio crassus</i>) (foto: M. Rogelj; vir: arhiv ZRSVN).....	42
Slika 23: Cona navadnega škržka (<i>Unio crassus</i>) na projektne območju	43
Slika 24: Strašničn mravljiščar (<i>Phengaris teleius</i>) (foto: M. Jež; vir: arhiv ZRSVN).....	46
Slika 25: Prisotnost in stanje habitata strašničnega mravljiščarja (<i>Phengaris teleius</i>) na območju monitoringa robnih in izoliranih populacij v Vzhodni Sloveniji v letu 2018 (Zakšek in sod., 2018) ...	47
Slika 26: Cona strašničnega mravljiščarja (<i>Phengaris teleius</i>) na projektne območju	48
Slika 27: Temni mravljiščar (<i>Phengaris nausithous</i>) (foto: M. Jež; vir: arhiv ZRSVN)	51
Slika 28: Prisotnost in stanje habitata temnega mravljiščarja (<i>Phengaris nausithous</i>) na območju monitoringa robnih in izoliranih populacij v Vzhodni Sloveniji v letu 2018 (Zakšek in sod., 2018) ...	52
Slika 29: Cona temnega mravljiščarja (<i>Phengaris nausithous</i>) na projektne območju.....	53
Slika 30: Travnški postavnež (<i>Euphydryas aurinia</i>) (foto: M. Vernik; vir: arhiv ZRSVN)	56
Slika 31: Pregled prisotnosti travniškega postavneža (<i>E. aurinia</i>) v letu 2011 v znanih izoliranih populacijah v okolici Slovenskih Konjic (Verovnik in sod., 2011)	57
Slika 32: Cona travniškega postavneža (<i>Euphydryas aurinia</i>) na projektne območju.....	58

KAZALO TABEL

Tabela 1: Vrste in habitatni tipi vezani na območje Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah.....	14
Tabela 2: Cilji PUN 2015-2020 za HT_6510 Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) na POO Ličenca pri Poljčanah	20
Tabela 3: Cilji PUN 2015-2020 za HT_91E0* Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)) na POO Ličenca pri Poljčanah	25
Tabela 4: Cilji PUN 2015-2020 za dristavičnega spreletavca (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>) na POO Ličenca pri Poljčanah	29
Tabela 5: Cilji PUN 2015-2020 za hribskega urha (<i>Bombina variegata</i>) na POO Ličenca pri Poljčanah	34
Tabela 6: Relativne gostote močvirskega krešiča (<i>Carabus variolosus</i>) ugotovljene na izbrani vzorčni lokaciji Grajenka (Ličenca pri Poljčanah) med leti 2007 in 2018 v okviru nacionalnega monitoringa	38
Tabela 7: Cilji PUN 2015-2020 za močvirskega krešiča (<i>Carabus variolosus</i>) na POO Ličenca pri Poljčanah	40
Tabela 8: Cilji PUN 2015-2020 za navadnega škržka (<i>Unio crassus</i>) na POO Ličenca pri Poljčanah.	44
Tabela 9: Cilji PUN 2015-2020 za strašničinega mravljiščarja (<i>Phenagris teleius</i>) na POO Ličenca pri Poljčanah	49
Tabela 10: Primerjava števila osebkov temnega mravljiščarja (<i>Phengaris nausithous</i>) med posameznimi leti na območju Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah	52
Tabela 11: Cilji PUN 2015-2020 za temnega mravljiščarja (<i>Phengaris nausithous</i>) na POO Ličenca pri Poljčanah	54
Tabela 12: Cilji PUN 2015-2020 za travniškega postavneža (<i>Euphydryas aurinia</i>) na POO Ličenca pri Poljčanah	59

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Zavarovana območja na projektnem območju Ličenca pri Poljčanah	65
Priloga 2: Naravne vrednote na projektnem območju Ličenca pri Poljčanah	66

POVZETEK

Pričujoči dokument je eden izmed prvih mejnikov akcije A.1 v sklopu priprave *Izvedbenih načrtov za konkretne akcije ohranjanja na posameznih projektnih območjih*. V dokumentu je podano izhodiščno stanje projektnega območja s področja varstva narave ter naravovarstvena izhodišča za upravljanje. Dokument na podlagi identificiranih groženj definira naravovarstvene cilje ter predlaga usmeritve (tudi ukrepe) za doseganje teh ciljev. Temeljna podlaga za pripravo dokumenta je bil Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020, ki podrobneje opredeljuje varstvene cilje in ukrepe za območje Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah.

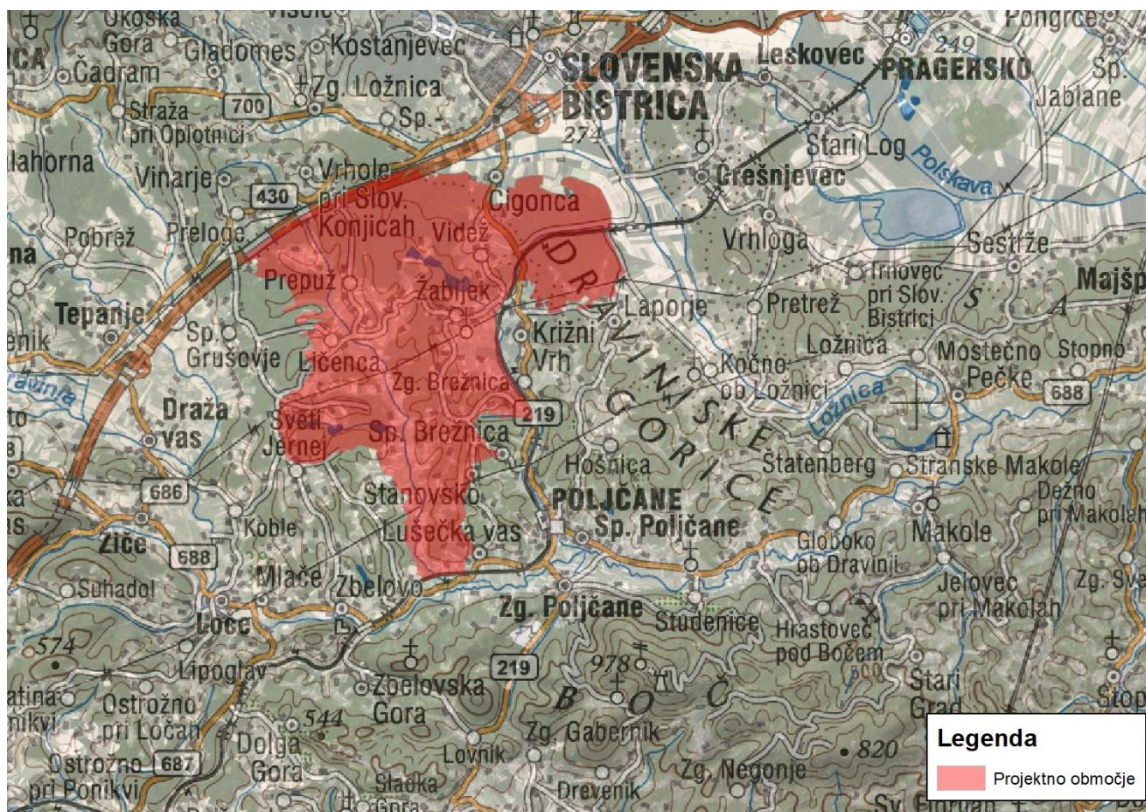
S pomočjo tega dokumenta bo v nadaljevanju akcije A.1 v medsektorskem dialogu pripravljen *Izvedbeni načrt za konkretne akcije ohranjanja na projektnem območju Ličenca pri Poljčanah*, ki bo služil kot podlaga za izvajanje konkretnih aktivnosti/ukrepov na terenu (akcija C1).

SUMMARY

This document is one of the first milestones of Action A.1 - *Elaboration of implementation plans for concrete conservation projects* for individual project areas. It provides a detailed assessment of the initial situation of nature conservation of the project area. Based on the identified threats, this document defines in detail key nature conservation objectives and measures for Natura 2000 project site. The basis for preparation of this document was Natura 2000 Management Programme for Slovenia for the Period 2015-2020.

The contents of this document will be later used in cross-sectoral dialogue for *Elaboration of implementation plan for concrete conservation projects*, which will represent the basis for implementation of concrete conservation activities/measures in the field (Action C1).

1 SPLOŠEN OPIS OBMOČJA

Slika 1: Projektno območje Ličenca pri Poljčanah

Projektno območje Ličenca pri Poljčanah (slika 1) leži sredi Dravinjskih goric, katere na severu obdaja Pohorje, na jugu Karavanke, na jugovzhodu Haloze ter na severovzhodu Dravska ravan (Kalan in sod., 2007). Celotno območje, ki je veliko cca. 2700 ha, je del treh občin in sicer občine:

- Slovenske Konjice (Ličenca, Petelinjek pri Ločah, Ponevnik),
- Slovenska Bistrica (Sevec, Prepuž, Levič, Žabljek, Videž, Cigonca, Razgor pri Žabljeku, Dolgi Vrh) in
- Poljčane (Stanovsko, del Lušečke vasi).

Območje ima značilnosti subpanonskega podnebja, torej topla poletja in hladne zime. V bližnjem večjem kraju, tj. Slovenskih Konjicah, je bila v obdobju od leta 1981 do leta 2010 povprečna letna temperatura zraka 10,2 °C, medtem ko pa je bila povprečna temperatura zraka med leti 1961 in 1990 poleti 18,1 °C, pozimi pa 0,3 °C. Tudi količina padavin je večja poleti, kot pa pozimi (Langerholc, 2018). Zaradi različnih dejavnikov sta se na območju doline Ličence

razvila dva tipa tal. Na prisojnih, strmih pobočjih se pojavlja rendzina, drugod pa se pojavljajo plitva do srednje globoka rjava pokarbonatna tla. Na območju ribnikov Petelinjek je prisotna peščena glina in glinasti prod, prav tako pa tudi glej (Kalan, 2007).

Območje Ličence s širšim zaledjem, vključujoč Cigonco, označujejo raznovrstni vodni in močvirski habitatni tipi ter pester rastlinski in živalski svet vezan na vlažne ekstenzivne travnike, ribnike, potoke, nižinske dobove gozdove ter močvirna črna jelševja in nižinske bukove gozdove. Po dolini teče potok Ličenca, ki je pretežno ohranjen v naravnem stanju in je eden redkih potokov na robu Dravinjske doline, ki ga niso prizadeli obsežnejši hidromelioracijski in regulacijski posegi. Struga potoka močno meandrira in je morfološko bogato členjena, prav tako je dobro ohranjen tudi ozek pas obrežne zarasti.

Na mokrotnih travnikih v dolini mestoma uspevajo kukavičevke, med katerimi se v največjem številu pojavlja pegasta prstasta kukavica (*Dactylorhiza maculata*). Ena izmed ogroženih rastlinskih vrst, ki se pojavlja na tem območju je tudi sibirska perunika (*Iris sibirica*) (Kalan in sod., 2007). Zaradi intenzivnega načina gospodarjenja s travniki, je na območju prisotnih vse manj ekstenzivnih travnikov, na katerih je prisotna zdravilna strašnica (*Sanguisorba officinalis*), ki je hranilna rastlina dveh evropsko ogroženih vrst metuljev - temnega mravljiščarja (*Phengaris nausithous*) in strašničinega mravljiščarja (*Phengaris teleius*). Od evropsko ogroženih vrst metuljev, se tukaj pojavlja še močvirski cekinček (*Lycaena dispar*), medtem ko travniški postavnež (*Euphydryas aurinia*) na projektnem območju že nekaj let ni bil najden.

Naravovarstveno posebnost območja predstavljajo ribniki, ki ležijo v bližini zaselka Petelinjek (slika 2). Nastali so z zaježitvijo manjšega pritoka potoka Ličence, kateri je glavni vodni vir, ki oskrbuje ribnike z vodo. Glede na tok potoka, ki jih napaja, so zaporedno razvrščeni od zahoda proti vzhodu: Stari gaj (Gajšek, Gajič), Polšak, Štepihovec in Štatenberšek. Tudi njihova velikost narašča od zahoda proti vzhodu: Stari gaj z dolžino pribl. 60 m je najmanjši, sledita Polšak (220 m) in Štepihovec (250 m), najdaljši pa je z dolžino pribl. 300 m Štatenberšek (Langerholc in Devetak, 2019). Ribniki se uporabljajo za ekstenzivno vzrejo rib, prav tako pa je prepovedan tudi športni ribolov. Z ribniki upravlja Zveza ribiških družin Maribor (Kalan in sod., 2007).

Izmed gozdnih združb tukaj prevladujejo združba bukve in pravega kostanja (*Castaneo sativae* – Fagetum), združba bukve in širokolistne grašice (*Vicio oroboidi* – Fagetum) in združba črne jelše (*Alnetum glutinosae*) (Kalan, 2007). Ribnike odlikuje tudi zelo bogato obrežno in vodno

rastlinje. Izmed plavajočih vodnih vrst prevladujejo dristavci in beli lokvanj, v plitvinah in na obrežju pa najdemo sestoje trstičja, rogoza, preslic, šašja in ločja.

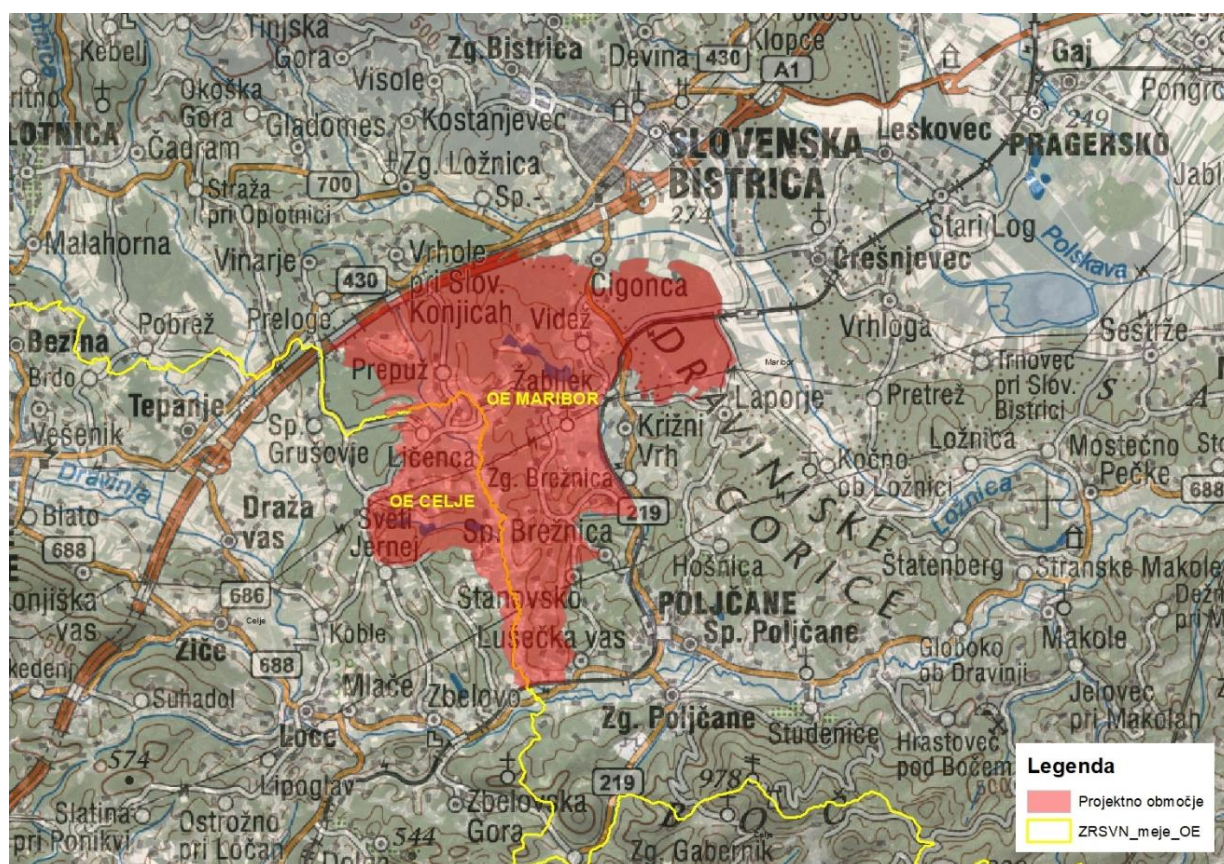
Slika 2: Območje ribnikov Petelinjek

Iz naravovarstvenega vidika ribniki predstavljajo pomemben habitat rib, dvoživk in kačjih pastirjev. V širši okolici ribnikov najdemo kar 35 vrst kačjih pastirjev, med njimi tudi evropsko ogroženega dristavičnega spreletavca (*Leucorrhinia pectoralis*) ter velikega studenčarja (*Cordulegaster heros*) (Kalan, 2007). Pojavlja se tudi vrsta metulja, tj. črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*) (Kalan in sod., 2007), ki je na seznamu evropsko pomembnih vrst Habitatne direktive. Ribniki in bližnji gozdovi predstavljajo idealen habitat tudi za številne druge živalske vrste, med njimi tudi za dvoživke, med katerimi je potrebno izpostaviti hribskega urha (*Bombina variegata*) ter nekatere vrste pupkov, prav tako pa je v ribniku Štatenberšek prisoten tudi navadni škržek (*Unio crassus*). Za to območje je značilna tudi velika populacija sicer ogrožene medicinske pijavke (*Hirudo medicinalis*), zaslediti pa je mogoče tudi ogroženega vodnega pajka (*Argyroneta aquatica*) (Kalan in sod., 2007).

Pomemben del območja predstavljajo tudi gozdovi (Trčak in sod., 2015). Del gozdov na Cigonci je razglašen kot naravni rezervat, tj. gozdni rezervat Cigonca. Gre za nižinske obrečne gozdove, v katerih prevladujejo združbe doba (*Quercus robur*), dolgopecljatega bresta (*Ulmus*

laevis), poljskega bresta (*Ulmus minor*) ter javora. V dolini Ličence so prisotni tudi sestoji doba in belega gabra (*Carpinus betulus*) (Marinšek in sod., 2014). Občasno poplavljeni gozdovi, jarki in depresije v gozdnem prostoru nudijo habitat dvema vrstama hroščev - močvirskemu krešiču (*Carabus variolosus*) ter rogaču (*Lucanus cervus*).

Na projektnem območju naloge javne službe s področja ohranjanja narave opravlja Zavod RS za varstvo narave in sicer območni enoti Celje in Maribor (slika 3).

Slika 3: Teritorialne pristojnosti območnih enot (OE) Zavoda RS za varstvo narave na projektnem območju

1. 1 Zgodovinski oris območja

Potok Ličenca je eden izmed levih pritokov reke Dravinje, za katero so že od nekdaj značilne pogoste in obsežne poplave. Tako kot še danes, je Ličenca že v preteklosti prestopala bregove (Komac in sod., 2008). Šifrer (1978) navaja, da so domačini v tistem času pripovedovali, da Ličenca poplavlja pogosteje kot Dravinja, vendar do največjih poplav prihaja takrat, ko poplavljata obe. Tako je bila največkrat poplavljenata cesta med Spodnjimi Lažami in Lušečko vasjo, kar je bil verjetno vzrok za kasnejšo regulacijo potoka na tem območju. Z izjemo tega

dela, je preostali del struge potoka ostal nereguliran (slika 4), prav tako se je ohranil tudi pas obvodne vegetacije.

Zaradi rednega poplavljanja so se v dolini Ličence razvila številna mokrotna območja, ki pa so začela v zadnjih desetletjih postopoma izginjati. Glavni vzrok za to je intenzifikacija kmetijstva. Kmetje so zaradi dolgotrajne namočenosti zemlje začeli mokrotne travnike z osuševanjem spreminjati v obdelovalne površine, s čimer so si zagotovili večji pridelek in s tem boljši zaslužek.

Velik pomen pri nastanku mokrotnih območij pa so imeli tudi ribniki Petelinjek, ki so nastali pred več kot 300 leti z zaježitvami manjšega pritoka Ličence. Z njimi so upravljali že menihi iz Žičke kartuzije, ki so v njih gojili rake in ribe (Kalan in sod., 2007).

Slika 4: Dolina Ličence z ribniki Petelinjek v 19. stol. in danes (vir: MapiRE, 2020)

1. 2 Pregled dosedanjih naravovarstvenih aktivnosti na projektnem območju

Med leti 2005 in 2007 je na območju ribnikov Petelinjek potekal projekt *LIFE III – Narava: Natura 2000 v Sloveniji – Upravljavski modeli in informacijski sistem*, ki ga je skupaj z lokalnimi partnerji - Zavod za gozdove Slovenije, Zavod za ribištvo Slovenije, Inštitut za vode, Kmetijsko gozdarski zavod Celje, Agencija RS za okolje ter OŠ Loče - izvajal Zavod Republike Slovenije za varstvo narave. V okviru tega projekta so bili v letu 2005 izvedeni popisi habitatnih tipov, v letu 2006 pa popisi zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst. Izdelan je bil tudi *Podrobnejši načrt upravljanja za projektno območje Petelinjek – del območja Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah* (Kalan, 2007). Vzpostavljena je bila tudi naravoslovna učna pot, ki vodi okrog ribnikov Petelinjek, potekale pa so tudi druge projektne aktivnosti (ozaveščanje lokalnih prebivalcev, izdaja brošur,...).

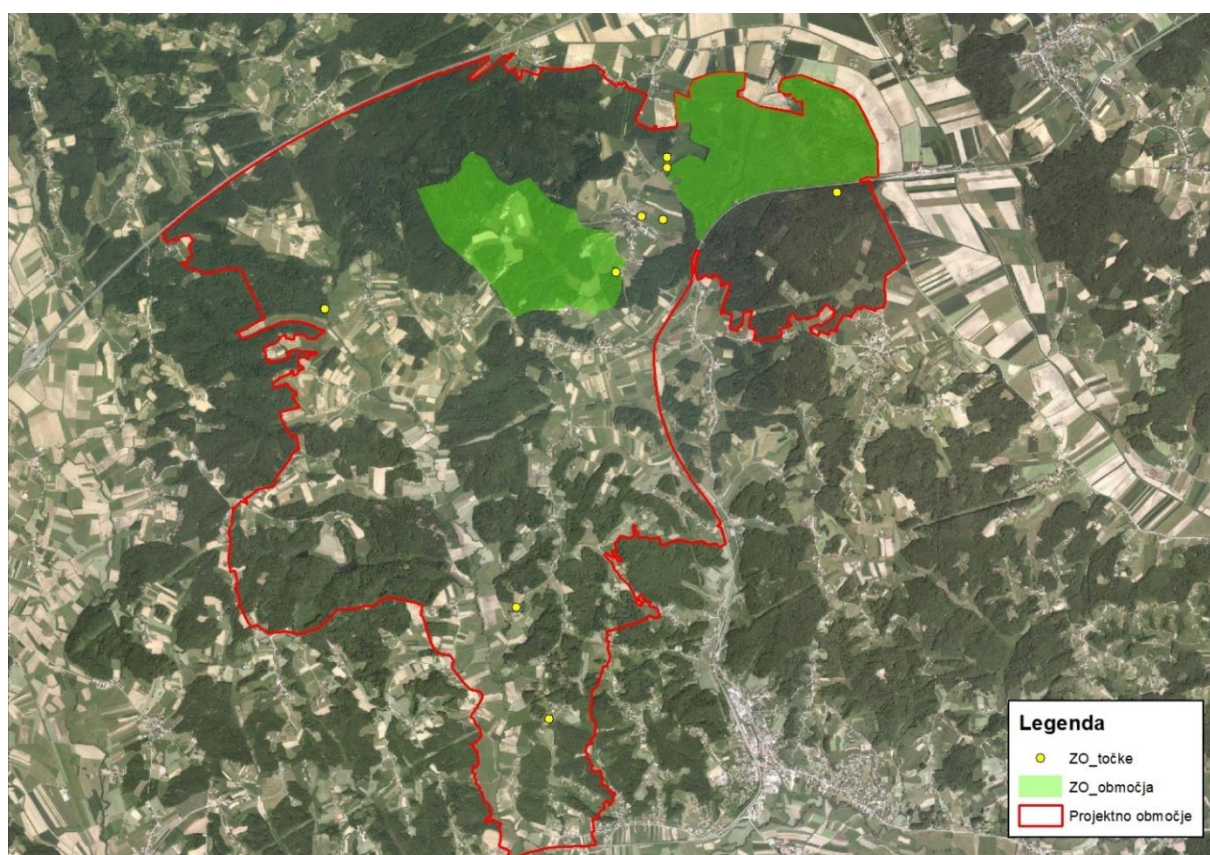
Med 19. 12. 2014 in 28. 2. 2016 je na območju Ličence pri Poljčanah potekal projekt promKOPOP, katerega izvajalec je bil Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, ki je v okviru promocijskih aktivnosti naravovarstvenih operacij kmetijsko-okoljskih in kmetijsko-podnebnih plačil (KOPOP), ki so eden od ukrepov Programa razvoja podeželja (PRP) 2014-2020, izvajal ozaveščevalno – promocijske aktivnosti za kmete. Namen projekta je bil okrepiti aktivnosti, ki bi pripomogle k boljšemu razumevanju teh ukrepov in posledično doseganju varstvenih ciljev in sicer z:

- izobraževanjem in ozaveščanjem kmetijskih svetovalcev o vsebinah varstva narave ter
- izobraževanjem, komuniciranjem, informiranjem in poglobljenim sodelovanjem s kmeti, ki kmetujejo na najbolj ranljivih območjih Natura 2000 (t.i. ciljni kmetje) (Zavod RS za varstvo narave, 2019)

2 VARSTVENI STATUSI

2.1 Zavarovana območja

Na projektnem območju Ličenca pri Poljčanah se nahaja enajst zavarovanih območij (priloga 1), od tega devet točkovnih ter dve ploskovni območji (slika 5). Vsa točkovna zavarovana območja so glede na vrsto zavarovanja določena kot naravni spomenik, od ploskovnih zavarovanih območjih pa je prisoten en krajinski park (krajinski park Žabljek) ter en naravni rezervat (gozdni rezervat Cigonca).

Slika 5: Zavarovana območja na projektnem območju Ličenca pri Poljčanah (ZO – zavarovano območje)

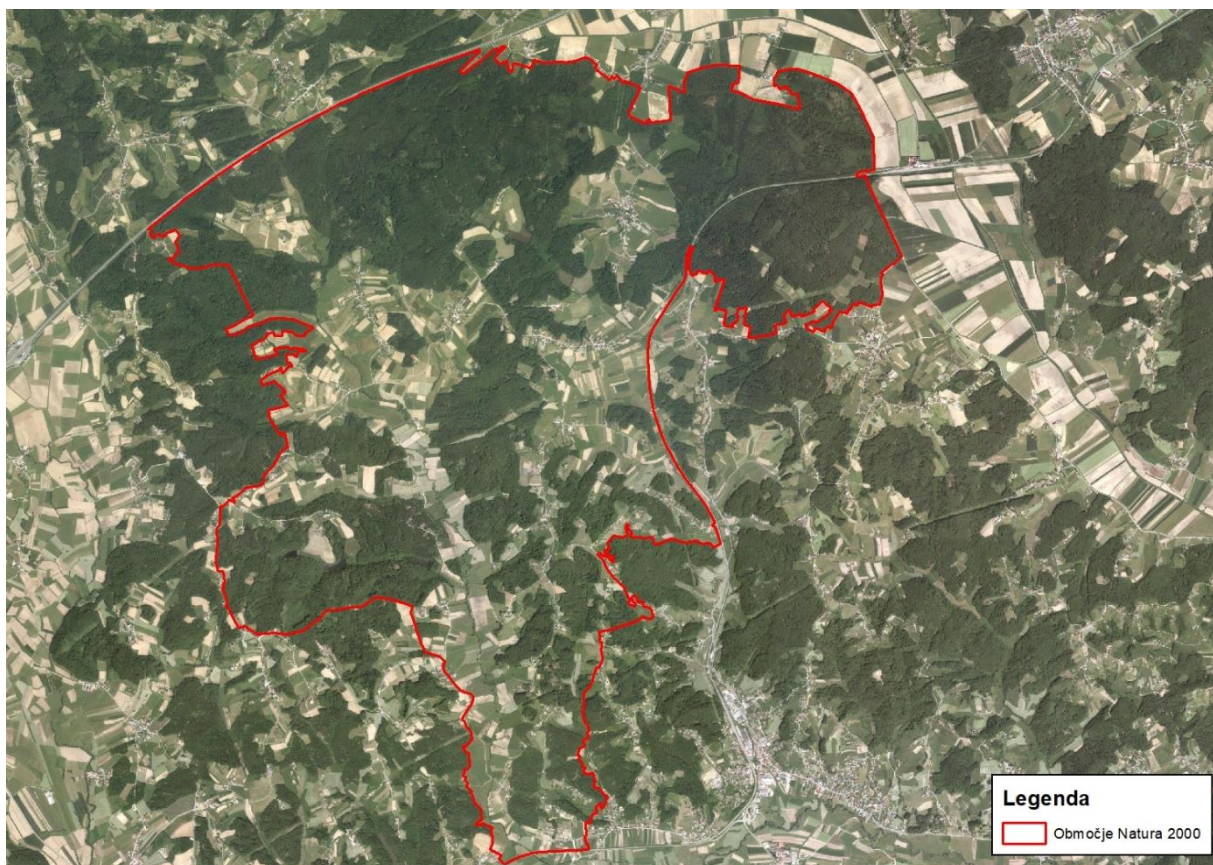
2. 2 Območje Natura 2000

Površina območja Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah (slika 6) znaša 2727,93 ha. Vrste in habitatni tipi, ki so vezani na območje Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah so prikazani v tabeli 1.

Tabela 1: Vrste in habitatni tipi vezani na območje Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah

KODA	IME	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA OBMOČJE NATURA 2000
SI3000214	Ličenca pri Poljčanah	<p><u>Habitatni tipi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - nižinski ekstenzivno gojeni travniki (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>) - obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mekholesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)) - naravna evtrofna jezera z vodno vegetacijo zvez Magnopotamion ali Hydrocharition - bukovi gozdovi (Luzulo-Fagetum) - obrečni hrastovo-jesenovo-brestovi gozdovi (<i>Quercus robur</i>, <i>Ulmus laevis</i> in <i>Ulmus minor</i>, <i>Fraxinus excelsior</i> ali <i>Fraxinus angustifolia</i>), vzdolž velikih rek (Ulmenion minoris) - ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion) <p><u>Metulji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) - močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>) - strašničin mravljiščar (<i>Phengaris teleius</i>) - temni mravljiščar (<i>Phengaris nausithous</i>) - travniški postavnež (<i>Euphydryas aurinia</i>) <p><u>Kačji pastirji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dristavični spreletavec (<i>Leucorhinia pectoralis</i>) - veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>) <p><u>Dvoživke:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) <p><u>Hrošči:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>) - rogač (<i>Lucanus cervus</i>) <p><u>Mehkužci:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - navadni škržek (<i>Unio crassus</i>)
SI5000005	Dravinjska dolina	<p><u>Ptice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - bela štoklja (<i>Ciconia ciconia</i>) - vodomec (<i>Alcedo atthis</i>) - rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>)

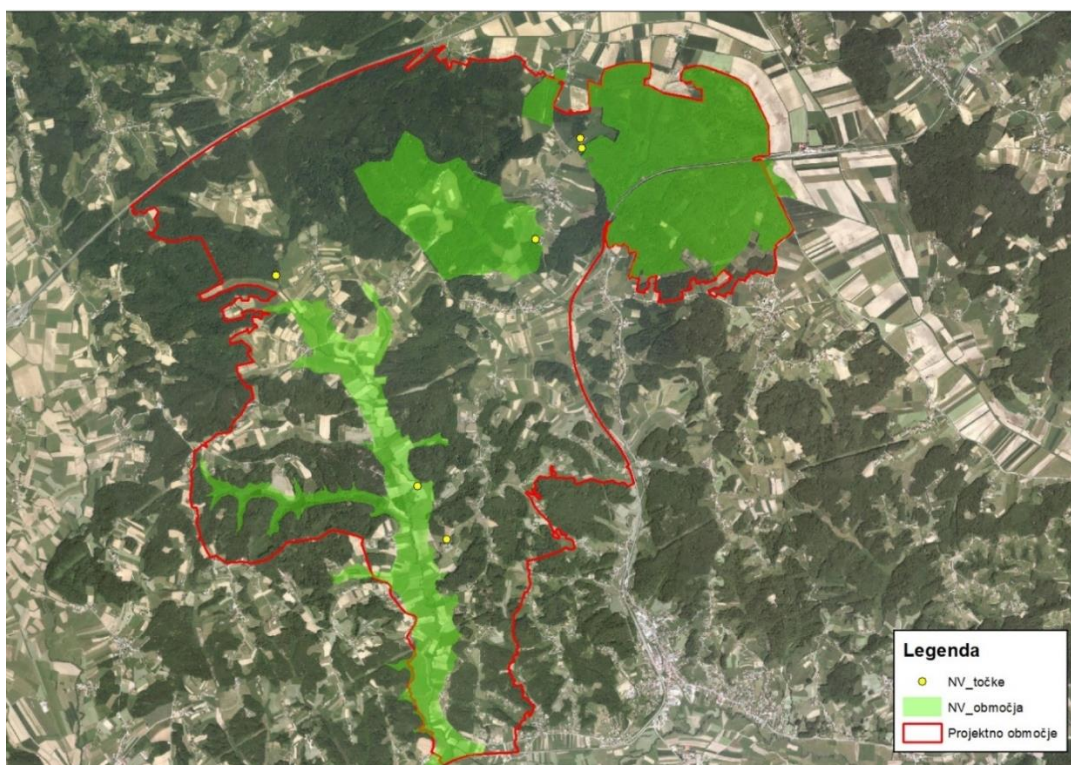
¹ S **krepkim** tiskom so označene tarčne vrste v projektu.

Slika 6: Območje Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah

2.3 Naravna vrednota

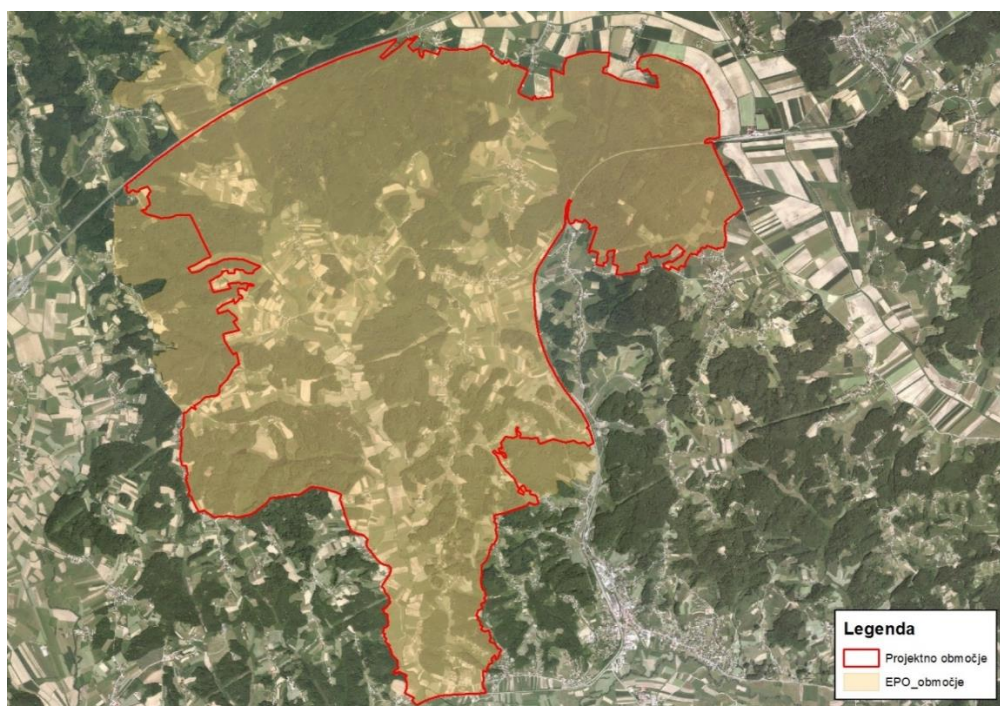
Na projektnem območju Ličenca pri Poljčanah je evidentiranih trinajst naravnih vrednot (priloga 2), od tega šest točkovnih ter sedem ploskovnih (slika 7). Glede na zvrst prevladujejo drevesne in botanične naravne vrednote, nekaj pa je tudi zooloških, hidroloških ter ekosistemskih.

Slika 7: Naravne vrednote na projektnem območju Ličenca pri Poljčanah (NV – naravna vrednota)

2.4 Ekološko pomembno območje

Na projektnem območju se nahaja ekološko pomembno območje, tj. Ličenca (ID 45100) (slika 8).

Slika 8: Ekološko pomembno območje Ličenca (EPO - ekološko pomembno območje)

3 TARČNE VRSTE IN HABITATNI TIPI

3. 1 HT 6510 Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

Slika 9: Nižinski ekstenzivno gojen travnik z zdravilno strašnico (*Sanguisorba officinalis*) (foto: B. Fajdiga; vir: arhiv ZRSVN)

3. 1. 1 Ekološke zahteve

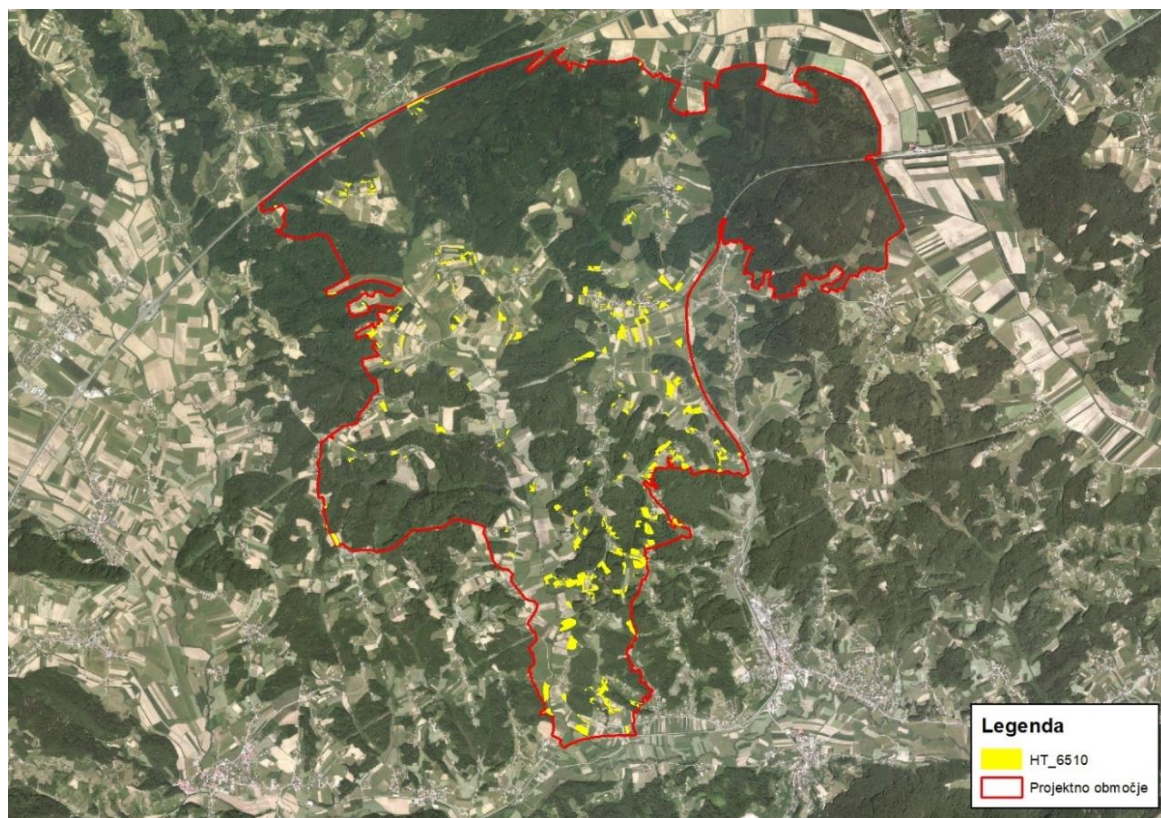
Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (slika 9) uspevajo na zmerno gnojnih, vlažnih do zmerno suhih tleh. Košeni so dva- ali trikrat letno. Poznamo tri oblike tega habitatnega tipa: vlažno, suho in mezofilno. Najdemo jih od nižin do submontanskega pasu. V tradicionalni kulturni krajini se ponavadi pojavljajo v mozaiku s suhimi in vlažnimi travniki. Sestoji so vrstno bogati, vendar v njih prevladujejo visoke trave, ki so pomembne zaradi svoje krmne vrednosti: visoka pahovka (*Arrhenatherum elatius*), travniški lisičji rep (*Alopecurus pratensis*), travniška latovka (*Poa pratensis*), navadna pasja trava (*Dactylis glomerata*), travniška bilnica (*Festuca pratensis*), volnata medena trava (*Holcus lanatus*) (Ljuba, 2019).

3. 1. 2 Podatki o pojavljanju habitatnega tipa na projektnem območju in ocena stanja

Po Palearktični klasifikaciji habitatnih tipov (Physis klasifikacija) sodijo v ta habitatni tip vsi travniki s kodo 38.2 (Mezotrofni do evtrofni gojeni travniki):

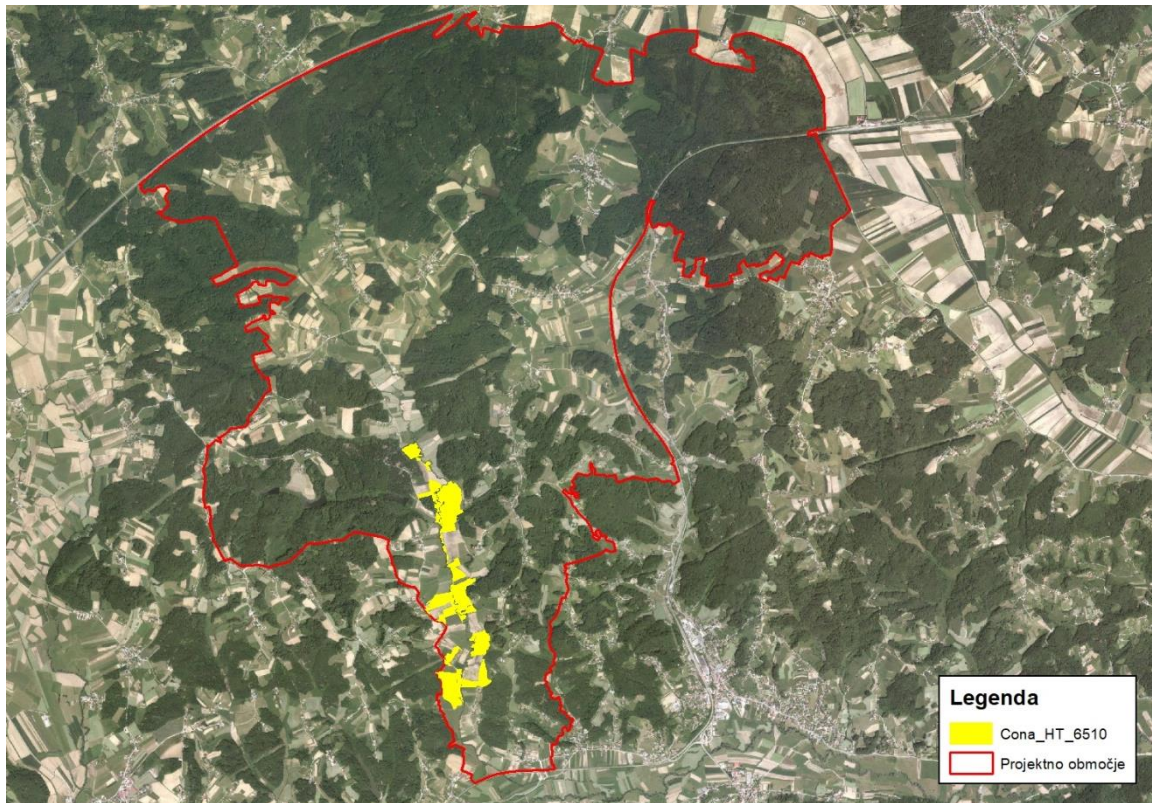
- srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski travniki (38.22)
- srednjeevropski kseromezofilni nižinski travniki na razmeroma suhih tleh in nagnjenih legah s prevladujočo visoko pahovko (38.221)
- srednjeevropski higromezofilni nižinski travniki na srednje vlažnih tleh s prevladujočo visoko pahovko (38.222).
- srednjeevropski mezofilni travniki na srednje vlažnih tleh s prevladujočo visoko pahovko (38.2221-S1)
- srednjeevropski mezotrofni vlažni travniki s travniškim lisičjim repom (38.2222-S1)

Na tem območju je bilo v letu 2019 izvedeno kartiranje negozdnih habitatnih tipov. Ker do zaključka tega dokumenta še nismo dobili novejših podatkov, smo uporabili podatke zadnjega kartiranja iz leta 2015 (Trčak in sod., 2015). Podatki kažejo, da nižinski ekstenzivno gojeni travniki pokrivajo 64 ha celotnega območja (slika 10). Povprečna velikost travnika je 0,25 ha.

Slika 10: Prisotnost habitatnega tipa (HT) 6510 Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) na projektnem območju v letu 2015

Površina cone habitatnega tipa na projektnem območju (slika 11) znaša 42,61 ha. Kvaliteta cone je ocenjena kot nezadostna, kar pomeni, da cona habitatnega tipa opredeljuje le površino, kjer bi se habitatni tip morda lahko nahajal.

Slika 11: Cona habitatnega tipa (HT) 6510 Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) na projektnem območju

Ocena stanja ohranjenosti habitatnega tipa v celinski biogeografski regiji: U2 (neugodno – slabo stanje ohranjenosti; D - negativen trend) (Poročilo, 2019).

3. 1. 3 Grožnje

Habitatni tip v splošnem ogrožajo naslednji dejavniki (povzeto po Ljuba, 2019):

- pretirano gnojenje, ki vodi v zmanjšanje rastlinske pestrosti ter v pojavljanje ruderalnih vrst in plevelov, prav tako pa močno upade število vrst,
- prezgodnja in prepogosta košnja, ki lahko močno spremeni vrstno sestavo,
- opuščanje košnje, kar posledično vodi v zaraščanje. Razširijo se lahko določene vrste, med njimi tudi invazivne tujerodne vrste, ki jih je težko odstraniti,

- siliranje in baliranje pokošene trave močno spremeni rastlinske združbe, saj omogoča zgodnejšo košnjo in večje število odkosov. Na dolgi rok siromaši vrstno pestrost, saj je motena semenitev nekaterih vrst, prav tako se s travnika odstrani semena pokošenih rastlin. Poleg tega se v plastično folijo skupaj z napol uvelo travo povije tudi precejšen delež nevretenčarjev (kobilice, gosenice ipd.), ki so hrana drugim živalim (pticam),
- dosejevanje s komercialnimi travnimi mešanici ter
- osuševanje in melioracije.

3. 1. 4 Cilji PUN 2015-2020

Tabela 2: Cilji PUN 2015-2020 za HT_6510 Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) na POO Ličenca pri Poljčanah

Tip podrobnejšega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektor	Odgovorni nosilec
Velikost habitatnega tipa	se obnovi na	54 ha	ohranjanje okoljsko občutljivega trajnega travinja (Uredba - Uradni list št. 2/15 in 13/15)		kmetijstvo	MKGP (ARSKTRP)
Velikost habitatnega tipa	se obnovi na	54 ha	kartirati stanje habitatnega tipa in vzpostaviti monitoring		varstvo narave	MOP
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	košnja 2 do 3 krat letno	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	košnja po 30.6.	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	prisotnost vrste/vrst: za habitatni tip značilni nevretenčarji	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	gnojenje samo s hlevskim gnojem	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS

Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	ekstenzivna paša	navzkrižna skladnost	ustrezno vodena paša brez znakov prepašenosti	kmetijstvo	MKGP (ARSKTRP)
---	-----------	------------------	----------------------	---	------------	----------------

3. 1. 5 Cilji projekta

- kartiranje habitatnega tipa na projektnem območju in njegova prostorska opredelitev (sprva predvideno kartiranje negozdnih habitatnih tipov na celotnem projektnem območju ter 100 m izven območja, prav tako pa je bil predviden tudi popis hranilnih rastlin tarčnih vrst metuljev. Zaradi racionalizacije bo izvedeno le kartiranje naravovarstveno vrednih negozdnih habitatnih tipov.),
- kartiranje krajinskih struktur (mejice, posamezni grmi in drevesa, obvodna zarast) na celotnem projektnem območju,
- revitalizacija travniških in mokriščnih habitatnih tipov, kar bo prispevalo k izboljšanju stanja kvalifikacijskih vrst metuljev in habitatnih tipov → najmanj 100 ha obnovljenih travišč na Štajerskem (Volčke, Ličenca pri Poljčanah, Dravinjska dolina),
- vzpostavitev ustrezne rabe s promocijo in spodbujanjem za vključitev v kmetijsko okoljske programe,
- izvedba komunikacijskih aktivnosti z lastniki zemljišč,
- odkupi zemljišč.

3. 1. 6 Varstvene usmeritve

- poveča se obseg trajnih ekstenzivnih travišč na račun zmanjšanja obsega obdelovalnih površin,
- košnja se izvaja največ trikrat letno, s čimer se preprečuje zaraščanje z visokimi steblikami, širjenje lesnatih rastlin ali konkurenčnejših trav,
- zmanjša se vnos hranil v tla,
- ohranja in vzdržuje naj se značilne strukture habitatnega tipa, ki so pomembne za biotsko raznovrstnost v kmetijski krajini (npr. mejice, posamezna drevesa,..),
- omeji se razširjanje invazivnih vrst.

3.2 HT 91E0* Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior*)(*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

Slika 12: Habitatni tip Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior*) (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (foto: G. Kalan)

3. 2. 1 Ekološke zahteve

Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (slika 12) sodijo med prednostne habitatne tipe po Habitatni direktivi, kjer so označena z *. Bolj kot sam način gospodarjenja je ključno, da se ohranja obseg ter ustrezne rastiščne razmere, ki so nujne za uspevanje te združbe, to pa je predvsem ustrezen nivo talne vode ter ustrezna drevesna sestava. Habitatni tip se pojavlja ob vodotokih z različnim pretokom: ob izviroh, ob počasi in hitro tekočih rekah in potokih v nižinah in (predalpskem) gričevnatem območju in tudi ob počasi tekočih vodah na občasno poplavljenih rastiščih, ki so prek poletja dobro prezračena. Ima bogato podrast zelišč in grmov.

Loge mehkih listavcev v glavnem sestavljajo mehkolesni listavci – vrbe, topoli in jelše. Praviloma so to mlajši razvojni stadiji gozdov, ki zaraščajo prodišča od bregov rek navzgor proti višjim in starejšim rečnim terasam. Od zelo labilnih začetnih stadijev (vrbova grmišča na

prodiščih) poteka razvoj preko sestojev sive jelše, jesenov, veza do ustaljenih združb, ki pa so še vedno pod vplivom talne ali poplavne vode (Dakskobler, 2013).

3. 2. 2 Podatki o pojavljanju habitatnega tipa na projektnem območju in ocena stanja

Po Palearktični klasifikaciji habitatnih tipov (Physis klasifikacija) sodijo v ta habitatni tip:

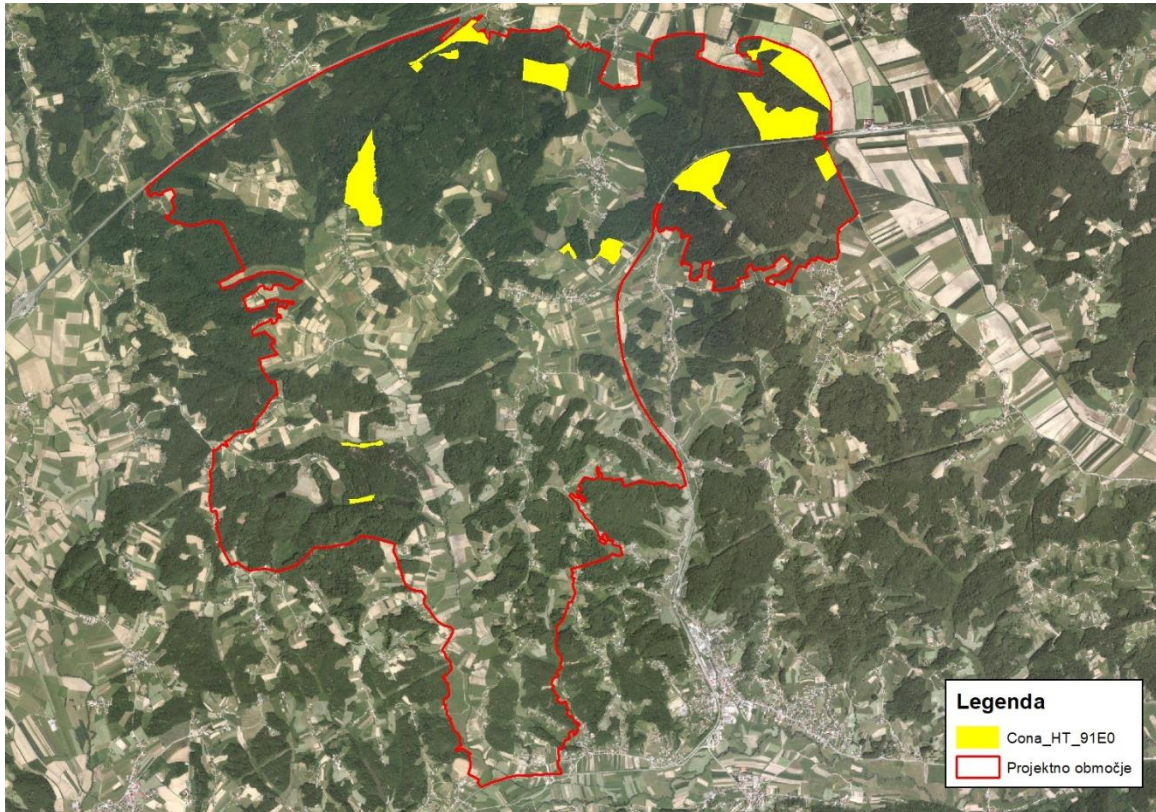
- obrežna belovrbovja (44.13)
- vzhodnoevropska topolova belovrbovja (44.132),
- srednjeevropska črnjelševja in velikojesenovja ob tekočih vodah (44.3),
- jelševja in velikojesenovja na povirnatih rastiščih in ob potokih (44.31),
- jelševja in velikojesenovja ob tekočih vodah (44.32) in
- črnjelševja in jesenovja ob počasi tekočih in zastajajočih vodah (44.33).

Na tem območju je bilo v letu 2019 izvedeno kartiranje negozdnih habitatnih tipov. Ker do zaključka tega dokumenta še nismo dobili novejših podatkov, smo uporabili podatke zadnjega kartiranja iz leta 2015 (Trčak in sod., 2015). Podatki kažejo, da ta habitatni tip pokriva 15 ha celotnega območja (slika 13).

Slika 13: Prisotnost habitatnega tipa (HT) 91E0* Obrežna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior*) (Alno-Padion, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) na projektnem območju v letu 2015

Površina cone habitatnega tipa na projektnem območju (slika 14) znaša 104,17 ha. Kvaliteta cone je ocenjena kot dobra, kar pomeni, da habitatni tip zaseda večino površine opredeljene cone.

Slika 14: Cona habitatnega tipa (HT) 91E0* Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior*) (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae) na projektnem območju

Ocena stanja ohranjenosti habitatnega tipa v celinski biogeografski regiji: U2 (neugodno – slabo stanje ohranjenosti; D - negativen trend) (Poročilo, 2019).

3. 2. 3 Grožnje

Ta habitatni tip najbolj ogrožajo razne človekove dejavnosti, predvsem pa izsekavanje in izsuševanje ter posledično spreminjanje v kmetijske površine, intenzivno gospodarjenje z gozdovi, regulacije rek in potokov, izkopavanje proda, utrjevanje rečnih brežin ter črpanje podtalnice. Poleg tega so ti gozdovi najbolj izpostavljeni vdoru invazivnih tujerodnih vrst (Dakskobler, 2013).

3. 2. 4 Cilji PUN 2015-2020

Tabela 3: Cilji PUN 2015-2020 za HT_91E0* Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)) na POO Ličenca pri Poljčanah

Tip podrobnejšega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektor	Odgovorni nosilec
Velikost habitatnega tipa	se obnovi na več kot	100 ha	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	gozdarstvo	ZGS
Velikost habitatnega tipa	se obnovi na več kot	100 ha	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja voda in programe del na vodotokih z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	upravljanje voda	
Velikost habitatnega tipa	se obnovi na več kot	100 ha	vključiti varstveni cilj v načrte urejanja prostora in izvajanje posegov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	prostor	načrtovalci in nosilci urejanja prostora
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	se obnovi na	naravna hidromorfologija voda	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja voda in programe del na vodotokih z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Upravljanje voda	MOP (ARSO)
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	se obnovi na	naravna hidromorfologija voda	vključiti varstveni cilj v načrte urejanja prostora in izvajanje posegov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	prostor	načrtovalci in nosilci urejanja prostora
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	se obnovi na	povezanost habitatnega tipa	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	gozdarstvo	ZGS

Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	se obnovi na	brez tujerodnih vrst - invazivnih	raziskati možnosti za omejitev invazivnih tujerodnih vrst			
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa		rastišču primerna drevesna sestava gozdov	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	gozdarstvo	ZGS

3. 2. 5 Cilji projekta

- kartiranje habitatnega tipa in njegova prostorska opredelitev,
- izboljšano stanje habitatnega tipa.

3. 2. 6 Varstvene usmeritve

- ohranjajo se mokrišča in vodne površine v gozdu (mlake, luže in kaluže),
- mokrišč v gozdnem prostoru se ne izsušuje,
- izboljša naj se stanje mokrišč na območju naravnih vrednot 1164 in 7542 s saniranjem oz. zapolnitvijo delov odvodnih jarkov, ki pospešujejo izsuševanje na območju navedenih naravnih vrednot,
- gospodarjenje z gozdom prilagoditi biotopski in varovalni vlogi,
- obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih ali rastišču neprimernih drevesnih in grmovnih vrst,
- izvaja se skupinsko postopno gospodarjenje s poudarkom na ohranjanju značilne drevesne sestave (povečevati delež črne jelše in drugih minoritetnih drevesnih vrst),
- težiti k čim večjemu deležu starega drevja,
- s primernimi gojitvenimi ukrepi vzpostavljati tako zunanje kot tudi notranje gozdne robove ter oblikovati stopničasto zgradbo s pestro vrstno sestavo,
- v obrežnem pasu se izvaja panjevsko sečnjo in pušča trohneče drevje,
- deli območja habitatnega tipa 91E0* naj se načrtno prepuščajo naravnemu razvoju oziroma oblikujejo s prilagojenim gospodarjenjem za varovanje tega habitatnega tipa,
- zagotovi naj se obnova gozdov po naravni poti,
- ne izvaja se krčitev in fragmentacija gozdov,
- na območju in v oddaljenosti 50 m od habitatnega tipa 91E0* se ne gradi novih cest in vlak,

- transport lesa se naj na mokrotnih območjih izvaja le, ko je stanje tal ustrezno, da ne prihaja do poškodb tal in vegetacije.

3. 3 Dristavični spreletavec (*Leucorrhinia pectoralis*)

Slika 15: Dristavični spreletavec (*Leucorrhinia pectoralis*) (foto: M. Bedjanič; vir: arhiv ZRSVN)

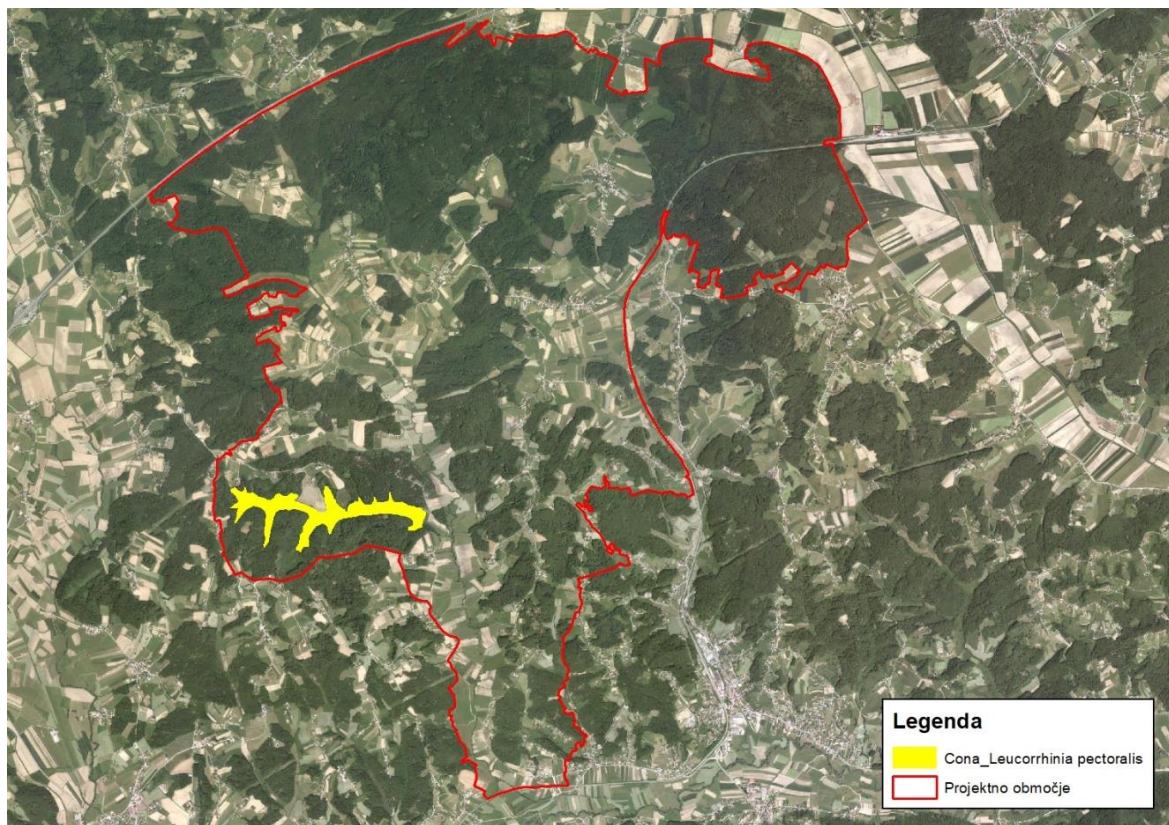
3. 3. 1 Ekološke zahteve

Dristavični spreletavec (*Leucorrhinia pectoralis*) (slika 15) je relativno majhna vrsta kačjega pastirja iz družine ploščcev (Libellulidae). Pojavlja se skoraj izključno v SV delu države (Bedjanič, 2011). Ličinke, katerih razvoj traja dve leti, živijo v mrtvicah, katere predstavljajo primarni habitat, medtem ko ribniki predstavljajo sekundaren habitat. Ličinke se večinoma oprijemajo podvodne vegetacije, v ribnikih pa so prisotne tudi v debeli plasti organskega detrita in med koreninami šopov šašev (Kotarac in sod., 2003). Za odrasle osebkke, ki se pojavljajo od sredine maja do sredine julija, so pomembni tudi kopenski habitati – gozd, grmišča ter ekstenzivne površine v okolici (Bedjanič, 2011).

3. 3. 2 Podatki o pojavljanju vrste na projektnem območju in ocena stanja

Na projektnem območju je bila vrsta do sedaj najdena le na območju ribnikov Petelinjek, od koder je tudi prvi podatek o tej vrsti za Slovenijo. Največji pomen za to vrsto ima ribnik Štatenberšek, kjer je razvita gosta vodna submerzna in emerzna vegetacija. Vrsta je bila opažena tudi na ribniku Štepihovec, vendar tam ni tako pogosta. V letu 2007 je bilo tako opaženih osem samcev, kar je glede na ostale najdbe dristavičnega spreletavca relativno veliko, enako število osebkov pa je bilo najdeno tudi leta 2003 (Trčak in sod., 2007).

Površina cone vrste na projektnem območju (slika 16) znaša 35,15 ha. Kvaliteta cone je ocenjena kot dobra, kar pomeni, da dobro opredeli habitat vrste. Predvidevamo lahko, da vrsta naseljuje večino površine opredeljene cone.

Slika 16: Cona dristavičnega spreletavca (*Leucorrhinia pectoralis*) na projektnem območju

Ocena stanja ohranjenosti vrste v celinski biogeografski regiji: U2 (neugodno – slabo stanje ohranjenosti; D - negativen trend) (Poročilo, 2019).

3. 3. 3 Grožnje

Kot navajajo Kotarac in sod. (2003) ter Bedjanič (2011) vrsto v splošnem ogroža:

- zmanjševanje primerne habitata (mrtvice, ribniki),
- plenilski pritisk rib v času razvoja ličink,
- vnos rib ter hranjenje le-teh,
- opustitev oziroma intenzifikacija ribogojstva,
- praznjenje in polnjenje ribnikov v neprimernem času,
- posegi v naravno obrežno zarast,
- pretirano gnojenje njivskih in travniških površin v okolici vodnega bivališča.

Glede na to, da se vrsta najpogosteje pojavlja v ribniku Štatenberšek, v ostalih treh na območju Petelinjeka prisotnih ribnikih pase pojavlja redko, lahko že najmanjši poseg v ribnike povzroči, da vrsta iz tega območja izgine. Kot navajajo Trčak in sod. (2007), grožnjo za to vrsto predstavljajo tudi daljša obdobja znižane vodne gladine, kar je zaradi izvajanja ribiške dejavnosti problematično predvsem na ribniku Štepihovec. To je verjeten razlog za redkejšo najdbe na tem ribniku. Da vrsta iz območja ne bi izginila, ima upravljalec ribnikov, tj. Zveza ribiških družin Maribor, v vodni pravici navedene pogoje, katere je potrebno pri gospodarjenju z ribniki upoštevati.

3. 3. 4 Cilji PUN 2015-2020

Tabela 4: Cilji PUN 2015-2020 za dristavičnega spreletavca (*Leucorrhinia pectoralis*) na POO Ličenca pri Poljčanah

Tip podrobnejšega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektor	Odgovorni nosilec
Velikost populacije	določi se	vrednost ni znana	popisati stanje populacije in vzpostaviti monitoring		varstvo narave	MOP

Velikost habitata	ohrani se	35 ha	vključiti varstveni cilj v načrte urejanja prostora in izvajanje posegov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	prostor	načrtovalci in nosilci urejanja prostora
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	stalež rastlinojedih vrst rib, ki ne ogroža vodne vegetacije	vključiti varstveni cilj v akte o podelitvi vodne pravice	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	upravljanje voda	MOP (ARSO)
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	obrežna vegetacija	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja voda in programe del na vodotokih z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	upravljanje voda	MOP (ARSO)
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	ekološkim zahtevam vrste prilagojena kakovost vode	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja voda in programe del na vodotokih z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	upravljanje voda	MOP (ARSO)
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	ekstenzivni travniki	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	se obnovi na	ekološkim zahtevam vrste prilagojena kakovost vode	urediti komunalne odtoke		občinske javne službe	občina
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	se obnovi na	ekološkim zahtevam vrste prilagojena kakovost vode	vključiti varstveni cilj v Operativni program odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	upravljanje voda	MOP (ARSO)
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	se obnovi na	ekološkim zahtevam vrste prilagojena kakovost vode	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja voda in programe del na vodotokih z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	upravljanje voda	MOP (ARSO)

Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	ekstenzivni travniki	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	stalež rastlinojedih vrst rib, ki ne ogroža vodne vegetacije	vključiti varstveni cilj v akte o podelitvi vodne pravice	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	upravljanje voda	MOP (ARSO)

3. 3. 5 Cilji projekta

- pridobitev podatkov o številčnosti vrste in primernosti habitata za njo,
- povečanje območja razširjenosti,
- določitev primerne upravljanja z ribniki (komunikacijske aktivnosti z upravljalcem ribnikov, tj. Zvezo ribiških družin Maribor).

3. 3. 6 Varstvene usmeritve

- izvaja se ekstenzivno gojenje rib,
- ribniki se uporabljajo izključno za vzrejo avtohtonih vrst rib,
- ko se v ribnike vlaga mladice, je treba posebej paziti, da se v ribnik skupaj z mladnicami ne vlaga invazivnih tujerodnih vrst (primeroma: psevdorazbora, srebrni koreselj) in drugih naključno prenesenih vrst iz vzrejnih ribnikov,
- rib se v ribnikih dodatno ne krmi,
- izlov rib se opravi pozno jeseni, tj. konec oktobra ali v prvi polovici novembra,
- izpusti vode se zaradi pretočnosti ribnikov izvajajo izmenično in sicer od spodnjega ribnika navzgor,
- takoj po opravljenem izlovu rib se iztok zapre in ribnik ponovno napolni z vodo. Daljša, več tednov trajajoča obdobja znižanja vodne gladine niso ustrezna,
- ribnikov se ne razkužuje,
- morebitno odstranjevanje vegetacije med ribniki se izvaja s košnjo v poznopoletnem obdobju in ne s požiganjem pred pričetkom vegetacijske sezone. Ves pokošeni material je treba odpeljati z območja. Območja se ne požiga.
- ohranja se obrežni 10-20 metrski pas z nizko vodo in gostim rastlinjem. To območje se lahko občasno pokosi z namenom preprečevanja širjenja trstičja in rogoza na račun šašja. Pokošeni material je potrebno fizično odpeljati iz območja in se ga ne sme sežigati. Nikoli naj se ne

pokosi celotnega območja enega ribnika naenkrat, ampak je potrebno iz leta v leto kolobariti med posameznimi odseki,

- posebno pozornost je potrebno nameniti vzdrževanju zgornjega, četrtega ribnika. V ta ribnik se ne vlaga rib. Treba je ohranjati blatna, redno poplavljena tla na način, da se vsako leto ribnik napolni in nato vodo izpusti do polovice,
- občasno je možno odstranjevanje blata z dna ribnikov. Pri tem se ne sme posegati v plitvi zaraščeni del obale ribnikov. Poglobljanje naj se izvaja na območju ob iztokih oz. nasipu, kjer je že sedaj voda najgloblja in breg strm,
- prepreči se stekanje organskih snovi in kemikalij iz naselij in kmetijskih površin,
- spodbuja se ekstenzivno kmetijstvo (povzeto po Trčak in sod., 2007).

3. 4 Hribski urh (*Bombina variegata*)

Slika 17: Hribski urh (*Bombina variegata*) (foto: M. Vernik; vir: arhiv ZRSVN)

3. 4. 1 Ekološke zahteve

Hribski urh (slika 17) je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah, v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Razmnožujejo se v plitvih občasnih vodah ali vodah z velikim nihanjem vodostaja

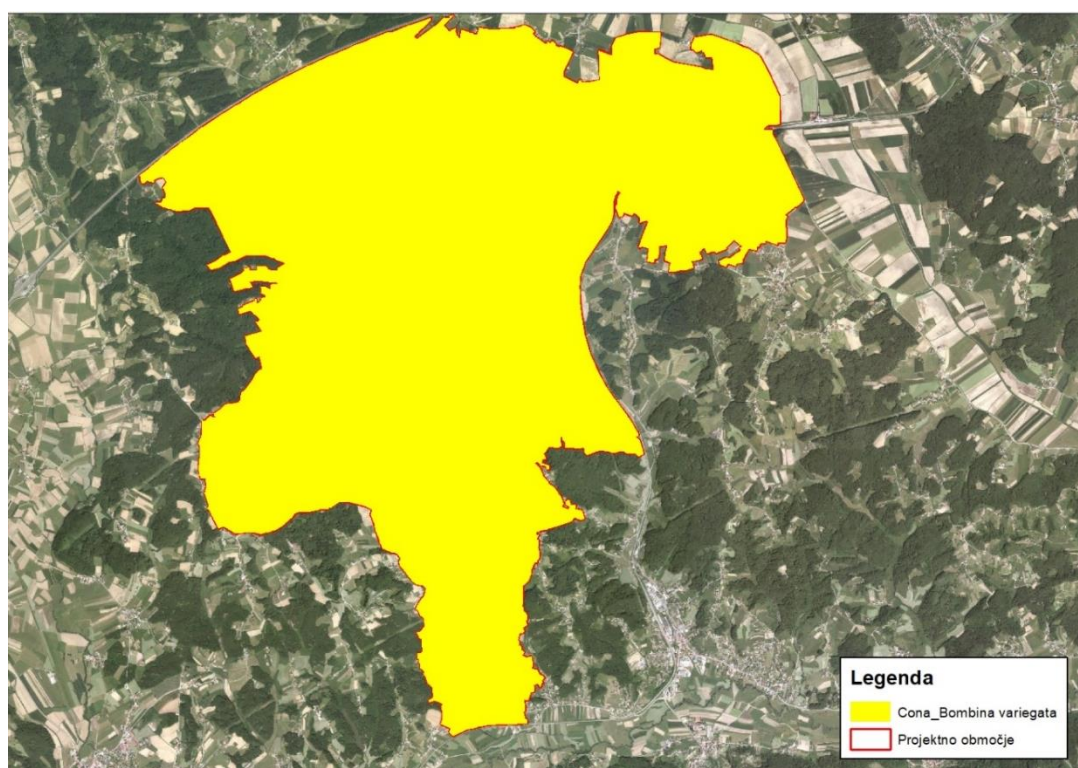
(npr. v mlakah, kolesnicah, jarkih, nižinski poplavni travniki), v katerih ni rib (Poboljšaj in sod., 2011). Predvsem mladi odrasli osebki so zelo mobilni in v času selitev prepotujejo tudi več kot kilometer stran od vode.

3. 4. 2 Podatki o pojavljanju vrste na projektnem območju in ocena stanja

V letu 2007 so bili štirje osebki hribskega urha opaženi v luži v gozdu severno od ribnika Polšak (Trčak in sod., 2007), leta 2002 pa v bližini tega najdišča in v potoku med ribnikom Polšak in ribnikom Stari Gaj (Gajšek) (Gorički & France, 2002).

Na tem območju je bilo v letu 2019 izveden monitoring hribskega urha, vendar do zaključka analize stanja podatkov še nismo dobili.

Površina cone vrste na projektnem območju (slika 18) znaša 2727,93 ha, kar je praktično celotno območje Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah. Kvaliteta cone je nezadostna, kar pomeni, da cona vrste opredeljuje zgolj površino, kjer bi se vrsta morda lahko nahajala. Na podlagi novejših podatkov, se bo tekom projekta conacija obnovila.

Slika 18: Cona hribskega urha (*Bombina variegata*) na projektnem območju

Ocena stanja ohranjenosti vrste v celinski biogeografski regiji: U1 (neugodno – nezadostno stanje ohranjenosti; D - negativen trend) (Poročilo, 2019).

3. 4. 3 Grožnje

Glavni dejavniki ogrožanja, ki vodijo v hitro izgubljanje primernih habitatov so:

- zmanjšanje povezljivosti habitatov zaradi posegov v prostor,
- regulacije vodotokov in melioracije,
- spreminjanje gozdnih vlak v gramozne ceste in zasipavanje jarkov, ribnikov, in kolesnic na gozdnih cestah,
- izsuševanje in zasipavanje močvirji,
- onesnaževanje površinskih voda predvsem zaradi intenzifikacije kmetijstva,
- izsekavanje gozdov brez ponovne zasaditve.

3. 4. 4 Cilji PUN 2015-2020

Tabela 5: Cilji PUN 2015-2020 za hribskega urha (*Bombina variegata*) na POO Ličenca pri Poljčanah

Tip podrobnejšega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektor	Odgovorni nosilec
Velikost populacije	določi se	vrednost ni znana	popisati stanje populacije in vzpostaviti monitoring		varstvo narave	MOP
Velikost habitata	določi se	vrednost ni znana	raziskati odvisnost velikosti populacije od lastnosti habitata		znanost	
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	stalež domorodnih rib, ki ne ogroža dvoživk	vključiti varstveni cilj v akte o podelitvi vodne pravice	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	upravljanje voda	MOP (ARSO)
Specifične lastnosti,	ohrani se	brez tujerodnih vrst v stoječih vodah	komunikacijske aktivnosti		varstvo narave	ZRSVN

strukture, procesi habitata						
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	mreža stoječih vod	vključiti varstveni cilj v načrte urejanja prostora in izvajanje posegov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	prostor	načrtovalci in nosilci urejanja prostora
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	mreža stoječih vod	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja voda in programe del na vodotokih z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	upravljanje voda	MOP (ARSO)
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	se obnovi na	ekstenzivni travniki	ohranjanje okoljsko občutljivega trajnega travinja (Uredba - Uradni list št. 2/15 in 13/15)		kmetijstvo	MKGP (ARSKTRP)
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	mejice in gozdni robovi	ni potreben			
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	se obnovi na	ekološkim zahtevam vrste prilagojena kakovost vode	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	se obnovi na	ekološkim zahtevam vrste prilagojena kakovost vode	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS

Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	brez sprememb vodnega režima	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja voda in programe del na vodotokih z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	upravljanje voda	MOP (ARSO)
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	rastišču primerna sestava drevesnih vrst v gozdu	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	gozdarstvo	ZGS

3. 4. 5 Cilji projekta

- pridobitev podatkov o številčnosti vrste in primernosti habitata za njo,
- izboljšanje obstoječih oziroma renaturacija novih vodnih in kopenskih habitatov,
- vzpostavitev ustrezne povezave med vodnimi in kopenskimi habitati,
- komunikacijske aktivnosti z lastniki zemljišč,
- izboljšanje conacije.

3. 4. 6 Varstvene usmeritve

- prepreči se nadaljnje uničevanje primerne habitata te vrste s spreminjanjem v obdelovalne površine,
- ohranja naj se mokrišča in vodne površine v gozdu (mlake, luže in kaluže),
- ohranja se 10-20 metrski obrežni pas z nizko vodo in gostim rastlinjem,
- ohranja se drevesna in grmovna zarast,
- ohranja se domorodne vrste rib,
- preprečevanje vnosa tujerodnih vrst rib,
- poveča se obseg trajnih ekstenzivnih travnišč,
- spodbuja se ekstenzivno kmetijstvo.

3. 5 Močvirski krešič (*Carabus variolosus*)

Slika 19: Močvirski krešič (*Carabus variolosus*) (foto: M. Vernik; vir: arhiv ZRSVN)

3. 5. 1 Ekološke zahteve

Močvirski krešič (slika 19) je vlagoljubna vrsta, vezana na gozdove porasle z jelševjem. Tako ličinke kot tudi odrasle osebkje najdemo ob vodi, največkrat v bližini naravnih potokov. Izogibajo se podlagi s kislim pH (Ambrožič in sod., 2014). Odrasli osebkje so nočno aktivni, prav tako pa je zanje značilno, da so plenilci, ki hrano lovijo na kopnem in pod vodo. V času hibernacije, tj. od avgusta do marca, odrasli osebkje niso aktivni. V tem času jih lahko najdemo v trhlem razpadajočem lesu (debelejše trhle vejah in štori ob vodi ali v močvirju) ali zakopane v mehko zemljo v bližini vodnega telesa (Marinček, 2010).

3. 5. 2 Podatki o pojavljanju vrste na projektnem območju in ocena stanja

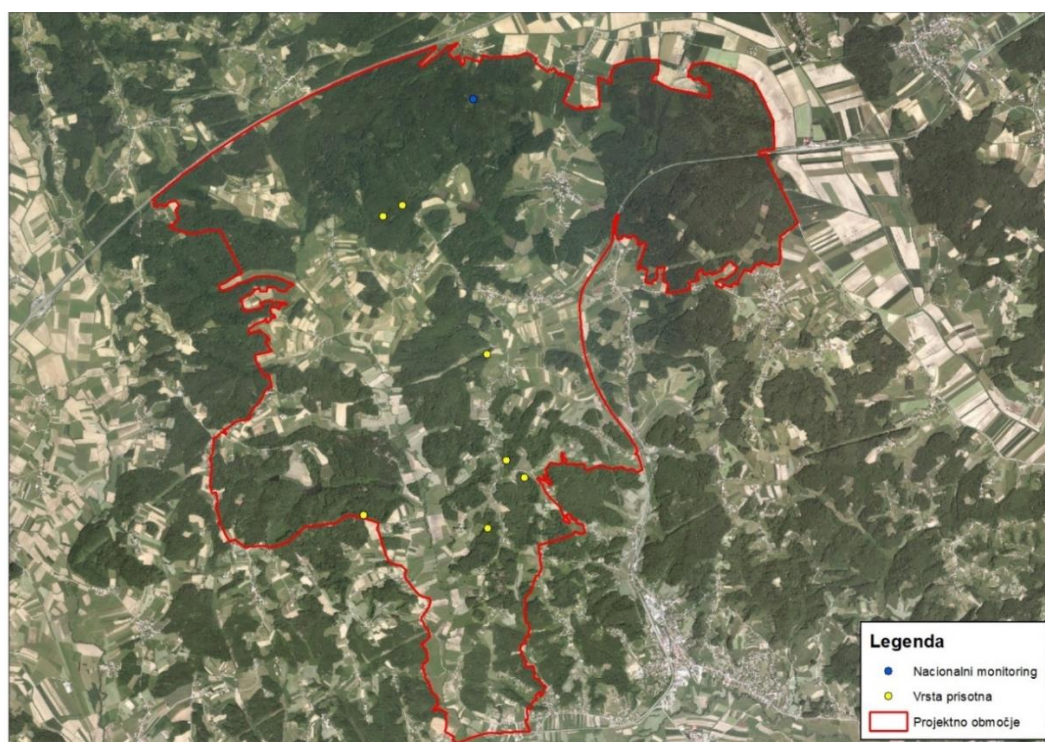
Vrsta se v Sloveniji sistematično spremlja od leta 2007 dalje, ko je bil za močvirskega krešiča vzpostavljen monitoring razširjenosti in populacijski monitoring. Na območju Ličence pri Poljčanah se popis močvirskega krešiča izvaja na lokaciji Grajenka ($x = 5542668$; $y = 5136176$) (tabela 6).

Izračunani populacijski trend za obdobje 2007-2015 na podlagi podatkov nacionalnega monitoringa je sicer nezanesljiv, kaže pa na zmerno upadanje populacije, čeprav se razmere lokalno lahko izredno razlikujejo (Vrezec in sod., 2016).

Tabela 6: Relativne gostote močvirskega krešiča (*Carabus variolosus*) ugotovljene na izbrani vzorčni lokaciji Grajenka (Ličenca pri Poljčanah) med leti 2007 in 2018 v okviru nacionalnega monitoringa

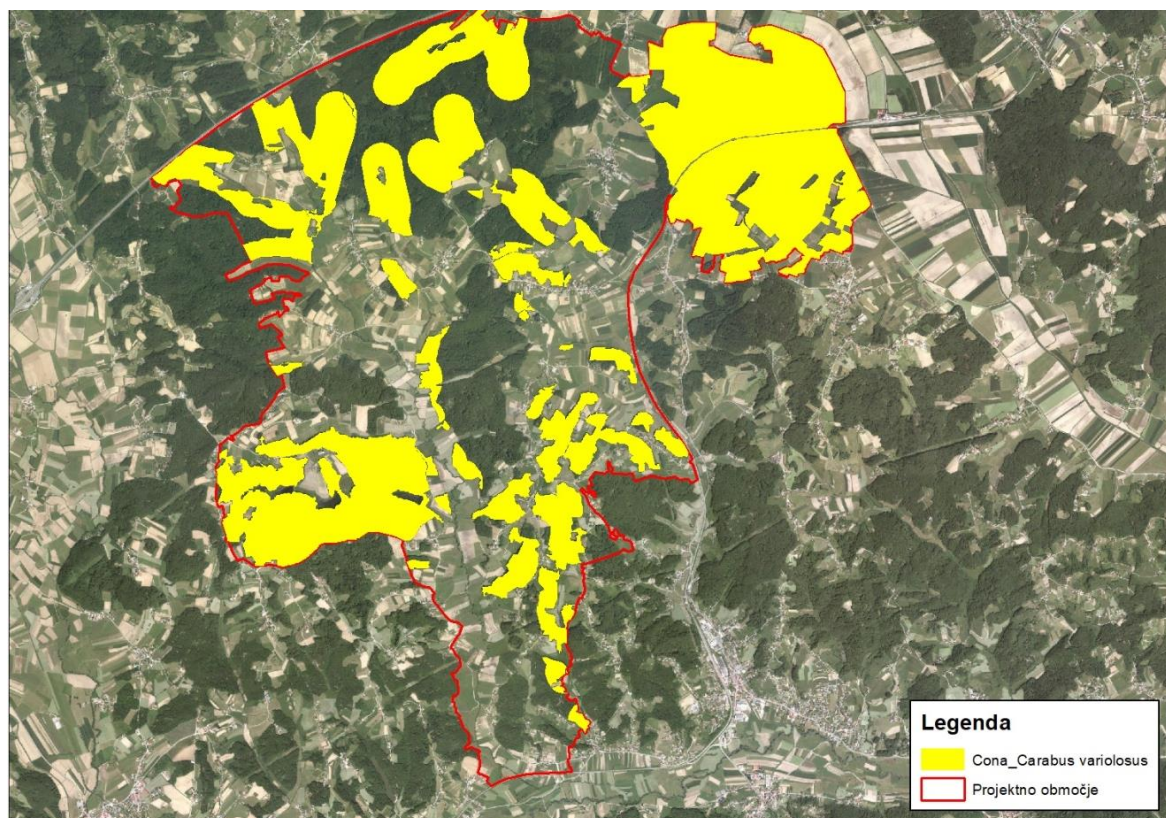
Leto	Relativna gostota (št. osebkov/10 lovnihi noči)
2007	0,80
2008	0,33
2009	0,33
2010	1,15
2011	2,00
2012	2,00
2013	1,00
2014	lokacija ni bila popisana
2015	popis se ni izvajal
2016	lokacija ni bila popisana
2017	popis se ni izvajal
2018	lokacija ni bila popisana
2019	1,33

Na projektnem območju so bile v letu 2019 narejene še dodatne raziskave in sicer na enajstih lokalitetah. Vrsta je bila prisotna na sedmih lokalitetah na katerih je bilo najdenih skupaj 74 osebkov (slika 20) (Vrezec in sod., 2019).

Slika 20: Prisotnost močvirskega krešiča (*Carabus variolosus*) na projektnem območju v letu 2019

Površina cone vrste na projektnem območju (slika 21) znaša 1032,43 ha. Kvaliteta cone vrste je sprejemljiva, kar pomeni, da cona zgolj okvirno opredeljuje habitat vrste. Taka cona zajema tudi površine, kjer je vrsta zaradi ugodnih ekoloških danosti lahko prisotna, pa o tem nimamo podatkov.

Slika 21: Cona močvirskega krešiča (*Carabus variolosus*) na projektnem območju

Ocena stanja ohranjenosti vrste v celinski biogeografski regiji: U1 (neugodno – nezadostno stanje ohranjenosti; D - negativen trend) (Poročilo, 2019).

3. 5. 3 Grožnje

Zaradi specializiranosti na tako specifičen življenjski prostor, vrsto ogroža drobljenje habitata, ki prekine povezave med posameznimi izoliranimi podpopulacijami. Vrsta je namreč izjemno vodoljubna, zato je močno navlaženo okolje ključno za njen nemoten razvoj. Občasna sušna obdobja ali izsuševanje, močvirskega krešiča močno prizadenejo, saj pride do pogina ličink in bub zaradi izsušitve (Vrezec in sod., 2007).

3. 5. 4 Cilji PUN 2015-2020 Tabela 7: Cilji PUN 2015-2020 za močvirskega krešiča (*Carabus variolosus*) na POO Ličenca pri Poljčanah

Tip podrobnejšega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektor	Odgovorni nosilec
Velikost populacije	določi se	vrednost ni znana	nadaljevati monitoring		varstvo narave	MOP
Velikost habitata	ohrani se	vrednost ni znana	vključiti varstveni cilj v načrte urejanja prostora in izvajanje posegov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	prostor	načrtovalci in nosilci urejanja prostora
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	naravna hidromorfologija potokov v gozdu	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja voda in programe del na vodotokih z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	upravljanje voda	MOP (ARSO)
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	naravna hidromorfologija potokov v gozdu	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	gozdarstvo	ZGS
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	zamočvirjene gozdne površine	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	gozdarstvo	ZGS
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	obrežna vegetacija	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	gozdarstvo	ZGS
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	pretežni del sestojev s strnjnim sklepom krošenj v 10 m pasu ob vodotoku	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	gozdarstvo	ZGS

Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	3% delež ustrezne odmrle lesne mase listavcev	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	gozdarstvo	ZGS
---	-----------	---	--	---	------------	-----

3. 5. 5 Cilji projekta

- pridobitev podatkov o številčnosti vrste in primernosti habitata za njo,
- izboljšati stanje habitata.

3. 5. 6 Varstvene usmeritve

- v 15 m pasu se v obrežnem pasu in poplavnih gozdovih pri sečnji pušča najvišje možne panje in ležeča debela premera 20 cm in min. dolžine 1-2 m,
- pri sečnji se na teh območjih pušča 5% odmrle in odmirajoče biomase, predvsem odraslega drevja ($d > 20\text{cm}$) od celotne lesne zaloge,
- spravilo naj se izvaja v zimskem času, ko so tla globoko zamrznjena. V mehkih tleh naj se gozdarskih del s stroji ne izvaja,
- iz jelševih sestojev ob potokih se ne odstranjuje ležeče ali stoječe mrtve biomase,
- ohranja se poplavnost območja vsaj v obstoječem obsegu in režimu,
- ohranja se obstoječe značilnosti obrežne vegetacije in gozdnih površin, ki mejijo na vodotok (priporočeno selektivno čiščenje).

3. 6 Navadni škržek (*Unio crassus*)

Slika 22: Navadni škržek (*Unio crassus*) (foto: M. Rogelj; vir: arhiv ZRSVN)

3. 6. 1 Ekološke zahteve

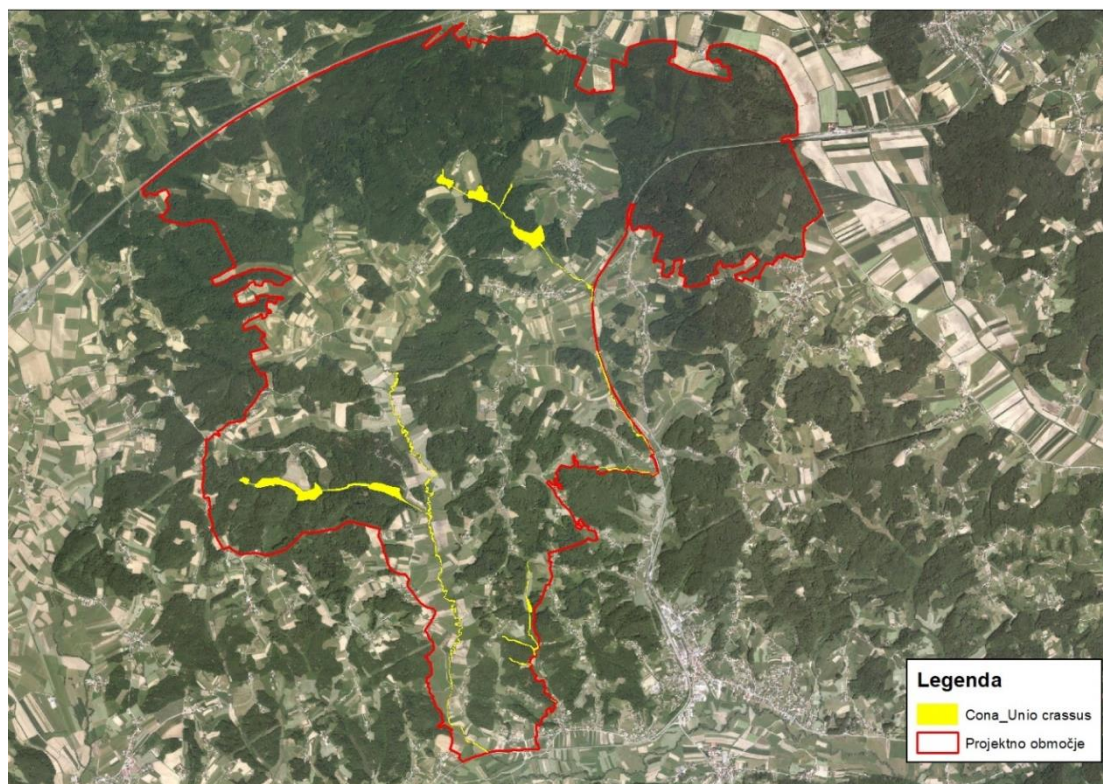
Navadni škržek (slika 22) je školjka iz družine Unionidae, za katere je značilno, da je njihov razvoj vezan na ribe. Ličinke – glohidiji namreč del časa (3-5 tednov) preživijo kot zajedavci na škrgah različnih vrst rib, nato pa se zakopljejo v substrat. Živijo na peščenem in gramoznem dnu v čistih vodah obogatenih s kisikom. Pojavljajo se v potokih, rekah in obrežjih jezer (Govedič, 2017).

3. 6. 2 Podatki o pojavljanju vrste na projektnem območju in ocena stanja

Na območju Ličence pri Poljčanah se je monitoring navadnega škržka izvajal leta 2008 in sicer na več lokalitetah znotraj potoka Ličenca ter na območju ribnikov Petelinjek. Vrsta je bila najdena le v izlivnem potoku iz ribnika Štatenberšek (Slapnik, 2009).

Na tem območju je bil v letu 2019 izveden monitoring navadnega škržka, vendar do zaključka analize stanja podatkov še nismo dobili.

Površina cone vrste na projektnem območju (slika 23) znaša 33,28 ha. Kvaliteta cone vrste je ocenjena kot dobra, kar pomeni, da dobro opredeli habitat vrste. Predvidevamo, da vrsta naseljuje večino površine opredeljene cone. Na podlagi novejših podatkov, se bo tekom projekta conacija obnovila.

Slika 23: Cona navadnega škrčka (*Unio crassus*) na projektnem območju

Ocena stanja ohranjenosti vrste v celinski biogeografski regiji: U1 (neugodno – nezadostno stanje ohranjenosti; D - negativen trend) (Poročilo, 2019).

3. 6. 3 Grožnje

Navadni škrček je občutljiv predvsem na onesnaževanje, zaradi katerega so najbolj prizadete populacije v majhnih potokih. Glavni omejujoč dejavnik za preživetje je koncentracija nitratov, ki že nad 2 mg/l zmanjšuje preživetje glohidijev in spolno nezrelh školjk (Govedič, 2017).

3. 6. 4 Cilji PUN 2015-2020 Tabela 8: Cilji PUN 2015-2020 za navadnega škržka (*Unio crassus*) na POO Ličenca pri Poljčanah

Tip podrobnejšega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektor	Odgovorni nosilec
Velikost populacije	določi se	prisotnost vrste	vzpostaviti monitoring		varstvo narave	MOP
Velikost habitata	ohrani se	33 ha	vključiti varstveni cilj v načrte urejanja prostora in izvajanje posegov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	prostor	načrtovalci in nosilci urejanja prostora
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	obrežna vegetacija	vključiti varstveni cilj v načrte urejanja prostora in izvajanje posegov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	prostor	načrtovalci in nosilci urejanja prostora
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod	vključiti varstveni cilj v načrte urejanja prostora in izvajanje posegov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	prostor	načrtovalci in nosilci urejanja prostora
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	kmetijstvo	MKGP, KGZS
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	naravna hidromorfologija voda	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja voda in programe del na vodotokih z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	upravljanje voda	MOP (ARSO)
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	ekološkim zahtevam vrste prilagojen vodni režim	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja voda in programe del na vodotokih z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	upravljanje voda	MOP (ARSO)
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	naravna biocenoza vodotoka	vključiti varstveni cilj v RGN z	določijo naravovarstvene	ribištvo	ZZRS

			načrtovanjem sektorskih ukrepov	smernice in mnenja		
--	--	--	------------------------------------	-----------------------	--	--

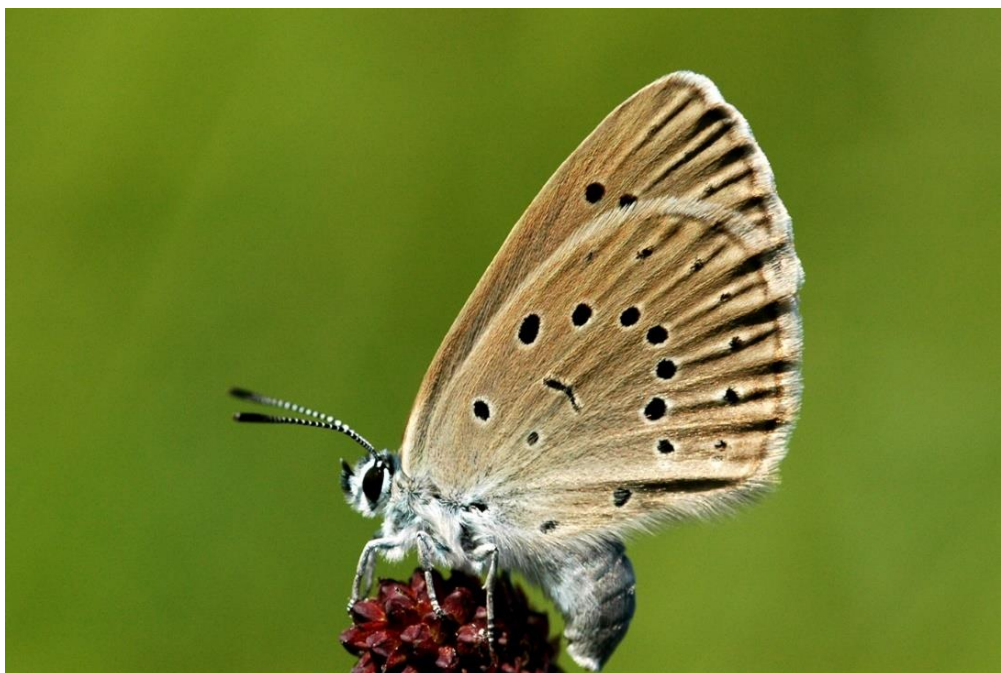
3. 6. 5 Cilji projekta

- pridobitev podatkov o številčnosti vrste in primernosti habitata za njo,
- vzdrževanje oziroma izboljšanje habitata te vrste,
- obnovitev conacije.

3. 6. 6 Varstvene usmeritve

- ohranja se naravna struga (potek struge, struktura dna in brežin, obseg prodnatih, zamuljenih in drobno peščenih odsekov) in dinamika vodotokov (sezonska dinamika pretoka, hitrost toka, nastajanje in spreminjanje prodnatih, zamuljenih in mivkastih predelov ter erozijskih zajed),
- izboljša se kvaliteta vode,
- ohranjajo se zatoki in mrtvice,
- posegi v vode naj se izvajajo sonaravno, z ohranjanjem naravne strukture dna in brežine vodotoka ter z uporabo naravnih materialov,
- ohranijo se naravne plitvine in prelive v matično strugo,
- ob celotnem toku se ohranja ali na novo vzpostavi vsaj 10 m pas sklenjene, vrstno in strukturne pestre obvodne vegetacije. Izvaja se le selektivno redčenje obvodne drevnine.

3. 7 Strašničin mravljiščar (*Phengaris teleius*)

Slika 24: Strašničin mravljiščar (*Phengaris teleius*) (foto: M. Jež; vir: arhiv ZRSVN)

3. 7. 1 Ekološke zahteve

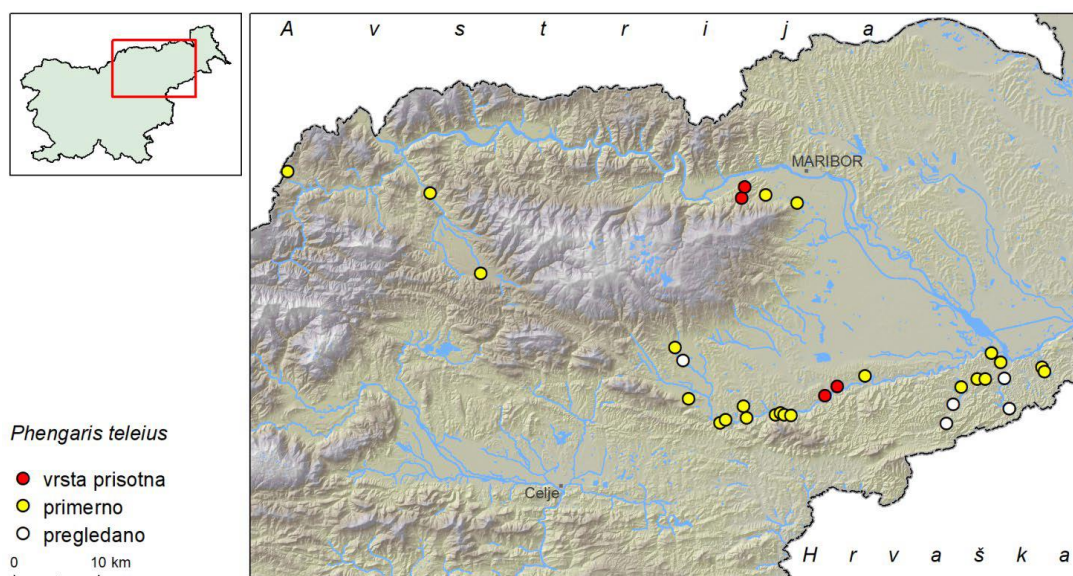
Mravljiščarji so metulji iz družine modrinov (Lyceanidae), ki večino življenja preživijo v mravljiščih. Strašničin mravljiščar (slika 24) se pojavlja na ekstenzivnih in mokrotnih travnikih. Za razliko od temnega mravljiščarja, je strašničin mravljiščar vezan na odprta območja. Pogoj, da vrsta naseli takšen travnik, je prisotnost hranilne rastline gosenic, tj. zdravilne strašnice (*Sanguisorba officinalis*) ter gostiteljskih mravelj iz rodu *Myrmica*.

Poleti samica v cvetno glavico zdravilne strašnice izleže jajčece, iz katerega se po nekaj dneh izleže gosenica, ki po treh do štirih tednih pade na tla. Tam jo najdejo mravlje iz rodu *Myrmica*, ki jo odnesejo v mravljišče, kjer se gosenica prehranjuje z zarodom mravelj. V juniju naslednjega leta se gosenica v mravljišču zabubi, v juliju ali avgustu pa se prelevi v odraslega metulja, ki zapusti mravljišče (Rebeušek, 2006).

3. 7. 2 Podatki o pojavljanju vrste na projektnem območju in ocena stanja

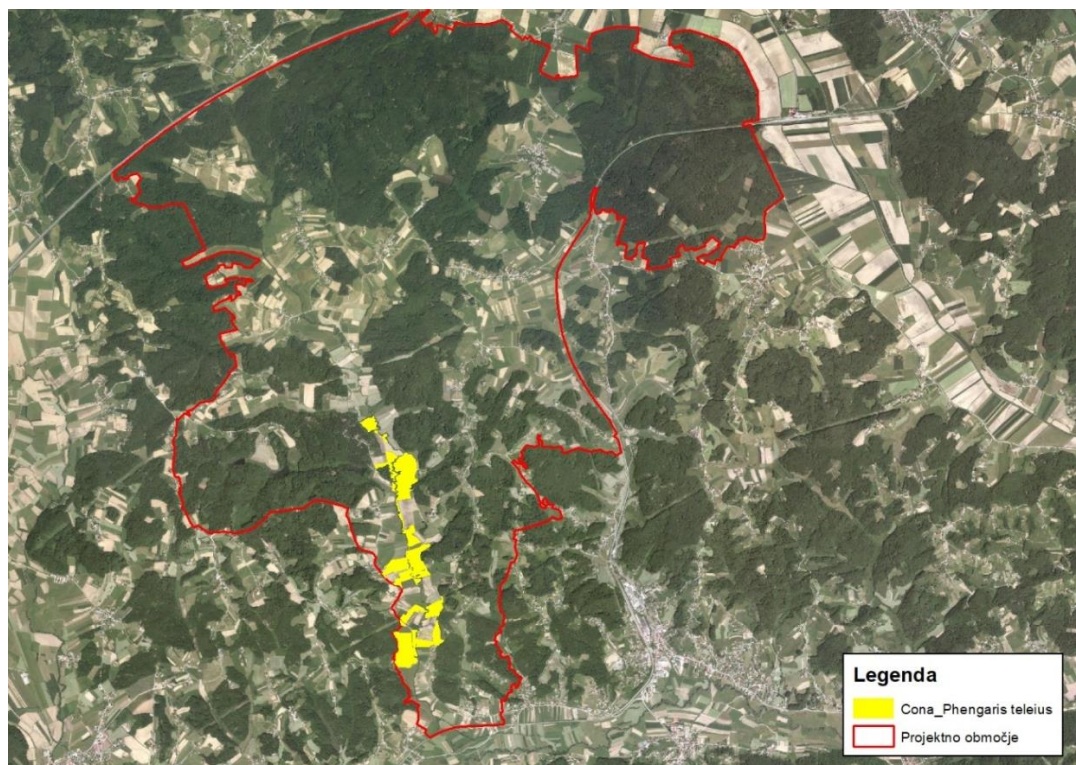
Monitoring robnih in izoliranih populacij se za to vrsto med drugim izvaja tudi v dolini Dravinje (slika 25) in sicer že od leta 2008 dalje. Nekaj od teh lokalitet se nahaja tudi na območju Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah. Kljub temu, da je habitat za to vrsto na izbranih monitoring lokacijah primeren, pa je vrsta na območju Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah bila prisotna le

leta 2008/2009, ko sta bila najdena 2 osebkva v Spodnjih Lažah (Verovnik in sod., 2009) ter leta 2011 ko je bil najden 1 osebek v Selskem vrhu (Verovnik in sod., 2011). V nadaljnjih letih monitoringa na tem območju Natura 2000, vrsta ni bila več najdena, so pa bili najdeni posamezni osebki na območju Natura 2000 Dravinjska dolina in Dravinja. Kot navajajo Zakšek in sod. (2018), je vrsta na območju Dravinje na pragu izumrtja.

Slika 25: Prisotnost in stanje habitata strašničinega mravljiščarja (*Phengaris teleius*) na območju monitoringa robnih in izoliranih populacij v Vzhodni Sloveniji v letu 2018 (Zakšek in sod., 2018)

Površina cone vrste na projektnem območju (slika 26) znaša 42,59 ha. Kvaliteta cone vrste je ocenjena kot sprejemljiva, kar pomeni, da cona zgolj okvirno opredeljuje habitat vrste. Taka cona zajema tudi površine, kjer je vrsta zaradi ugodnih ekoloških danosti lahko prisotna, pa o tem nimamo podatkov.

Slika 26: Cona strašničinega mravljiščarja (*Phengaris teleius*) na projektnem območju

Ocena stanja ohranjenosti vrste v celinski biogeografski regiji: U2 (neugodno – slabo stanje ohranjenosti; D - negativen trend) (Poročilo, 2019).

3. 7. 3 Grožnje

Vrsto v splošnem ogrožajo naslednji dejavniki (povzeto po Ljuba, 2019):

- pretirano gnojenje travnikov, ki povzroča postopno spreminjanje rastlinske sestave in strukture travnika,
 - prezgodnja in prepogosta košnja, ki uničuje zdravilne strašnice, katere cvetovi predstavljajo vir hrane za v juliju izlegle metulje. Košnja julija in avgusta pomeni izgubo mest za odlaganje jajčec in izgubo hranilnih rastlin mladih gosenic,
 - košnja celotne površine travnika naenkrat – košnja v obdobju junij–avgust pomeni, da s travnika naenkrat izginejo vsi hranilni viri metuljev in mladih gosenic,
 - baliranje pokošene trave, s katero se odstrani morebitne preživele osebke,
 - preoravanje travnikov, zaradi česar pride do uničenja podzemnih gnezd mravelj,
 - požiganje travnikov neposredno uničuje živali (mravlje), ki se ne morejo umakniti s požarišča.
- Posledica požiganja je tudi mineralizacija hranljivih snovi v tleh in povečana količina razpoložljivega dušika v tleh, zato se spreminja rastlinska sestava travnika,

- izsuševanje in melioracije,
- gradnje prometne in komunalne infrastrukture,
- urbanizacija.

3. 7. 4 Cilji PUN 2015-2020

Tabela 9: Cilji PUN 2015-2020 za strašničinega mravljiščarja (*Phenagris teleius*) na POO Ličenca pri Poljčanah

Tip podrobnejšega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektor	Odgovorni nosilec
Velikost populacije	določi se	prisotnost vrste	vzpostaviti monitoring prisotnosti vrste		varstvo narave	MOP
Velikost habitata	se obnovi na	vrednost ni znana	obnovitev	obnoviti habitat	varstvo narave	
Velikost habitata	se obnovi na	vrednost ni znana	ohranjanje okoljsko občutljivega trajnega travinja (Uredba - Uradni list št. 2/15 in 13/15)		kmetijstvo	MKGP (ARSKTRP)
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	se obnovi na	nekošeni pasovi trave	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	se obnovi na	brez gnojenja travnikov	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	se obnovi na	preživetje različnih razvojnih stadijev	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	se obnovi na	košnja po 15.9.	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS

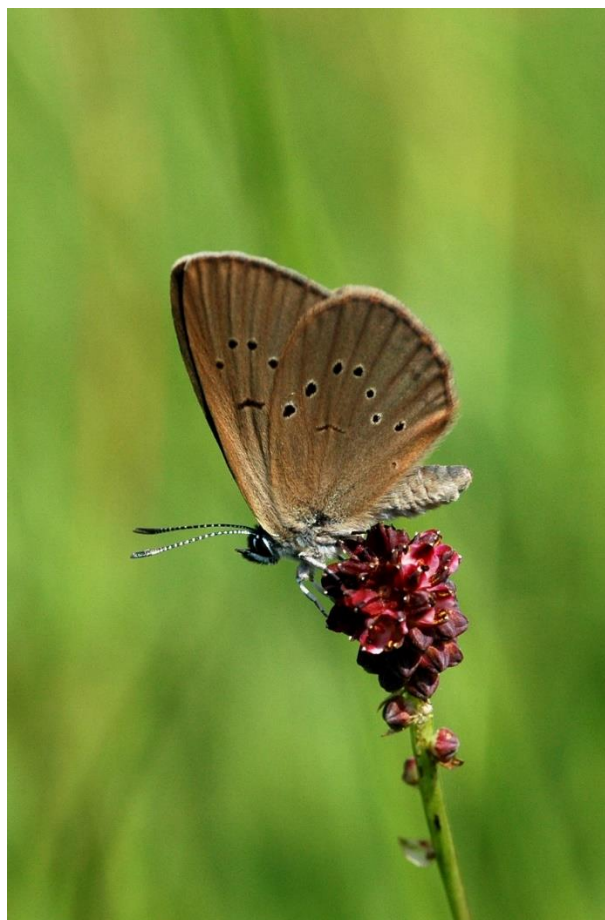
3. 7. 5 Cilji projekta

- revitalizacija travniških in mokriščnih habitatnih tipov, ki bo prispevala k izboljšanju stanja kvalifikacijskih vrst metuljev in habitatnih tipov → najmanj 100 ha obnovljenih travišč na Štajerskem (Volčke, Ličenca pri Poljčanah, Dravinjska dolina)
- pridobitev podatkov o številčnosti vrste in primernosti habitata za njo
- vzpostavitev ustrezne rabe s promocijo in spodbujanjem za vključitev v kmetijsko okoljske programe

3. 7. 6 Varstvene usmeritve

- košnja se izvaja največ dvakrat letno (v maju in septembru), s čimer se preprečuje zaraščanje z visokimi steblikami, širjenje lesnatih rastlin ali konkurenčnejših trav,
- pokošena trava naj ostane na travniku vsaj 2 dni, da je omogočen umik preživelih živali (npr. pajki, kobilice, stenice, gosenice hroščev in metuljev itd.) s pokošene trave. Pokošena trava naj se nato odstrani s travnika,
- ohranjajo se nekošeni pasovi trave,
- prepreči se nadaljnje uničevanja primernega habitata te vrste s spreminjanjem v obdelovalne površine.
- zmanjša se vnos hranilnih snovi v tla,
- travnikov naj se ne preorava, nasipava ali drugače spreminja njihove namembnosti,
- travnikov se ne požiga.

3. 8 Temni mravljiščar (*Phengaris nausithous*)

Slika 27: Temni mravljiščar (*Phengaris nausithous*) (foto: M. Jež; vir: arhiv ZRSVN)

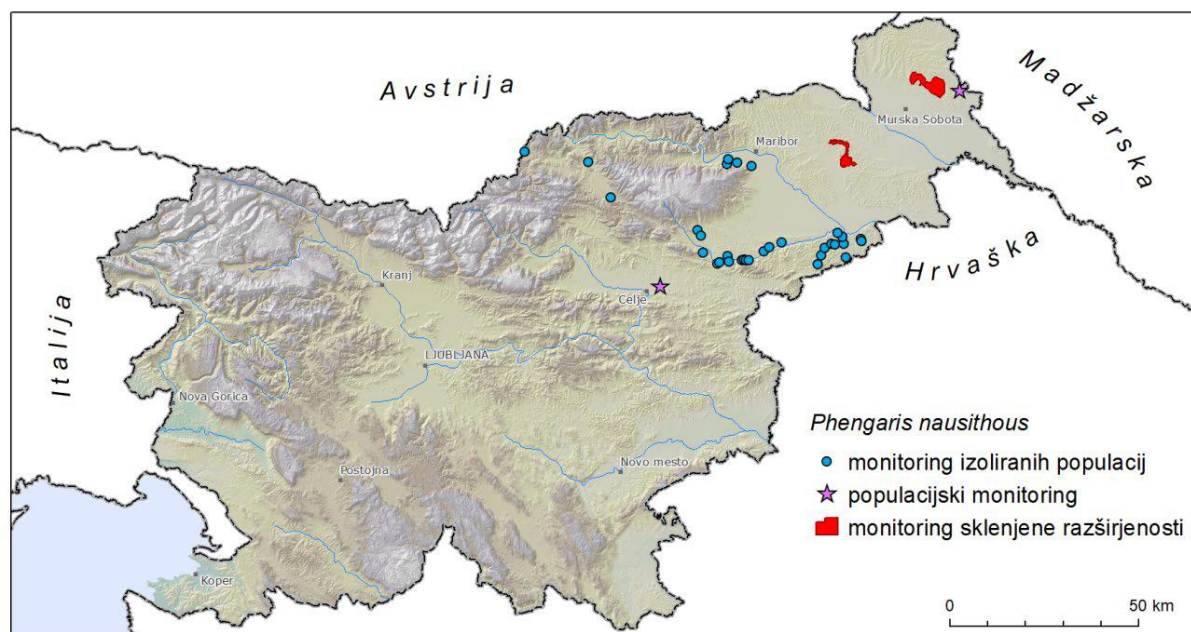
3. 8. 1 Ekološke zahteve

Mravljiščarji so metulji iz družine modrinov (Lyceanidae), ki večino življenja preživijo v mravljiščih. Temni mravljiščar (slika 27) se pojavlja na ekstenzivnih in mokrotnih travnikih, prav tako pa tudi na travnikih v zaraščanju, ob jarkih, cestnih robovih in nasipih. Pogoj, da vrsta naseli takšen travnik, je prisotnost hranilne rastline gosenic, tj. zdravilne strašnice (*Sanguisorba officinalis*) ter gostiteljskih mravelj iz rodu *Myrmica*.

Poleti samica temnega mravljiščarja v cvetno glavico zdravilne strašnice izleže eno do tri jajčeca. Po nekaj dneh se iz jajčeca izleže gosenica, ki po treh do štirih tednih pade na tla. Tam jo najdejo mravlje iz rodu *Myrmica*, ki jo odnesejo v mravljišče, kjer se gosenica prehranjuje z zarodom mravelj. V juniju naslednjega leta se gosenica v mravljišču zabubi, v juliju ali avgustu pa se prelevi v odraslega metulja, ki zapusti mravljišče (Rebeušek, 2006).

3. 8. 2 Podatki o pojavljanju vrste na projektnem območju in ocena stanja

Monitoring robnih in izoliranih populacij se za to vrsto med drugim izvaja tudi v dolini Dravinje (slika 28) in sicer že od leta 2008 dalje. Nekaj od teh lokalitet se nahaja tudi na območju Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah, kjer je bilo v letih monitoringa popisanih le nekaj posameznih osebkov in sicer predvsem v Selskem vrhu (tabela 10).

Slika 28: Prisotnost in stanje habitata temnega mravljiščarja (*Phengaris nausithous*) na območju monitoringa robnih in izoliranih populacij v Vzhodni Sloveniji v letu 2018 (Zakšek in sod., 2018)

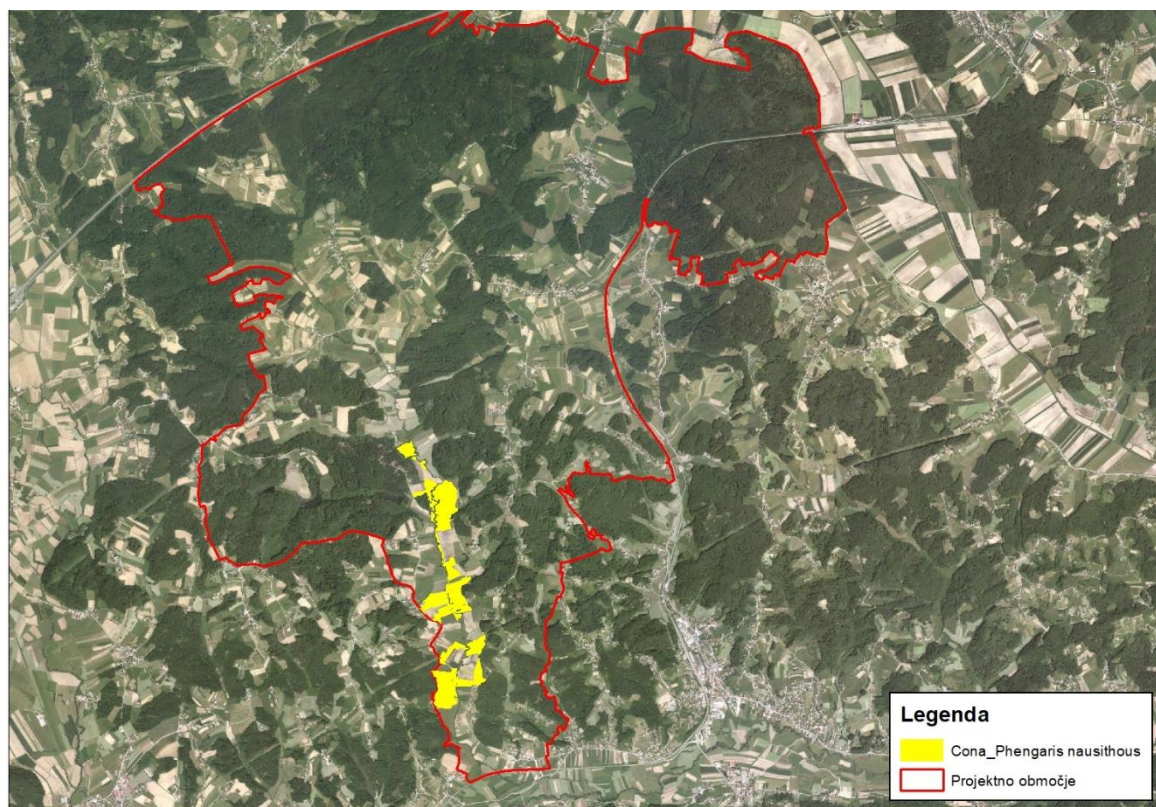
Tabela 10: Primerjava števila osebkov temnega mravljiščarja (*Phengaris nausithous*) med posameznimi leti na območju Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah

Leto	Lokacija	Št. Osebkov
2008	Selski vrh	5
2011/2012	Slovenske Konjice, Selski Vrh, travnik Z ob cesti SV od domačije Jamnik	3
	Slovenske Konjice, Selski Vrh, travnik Z ob potoku Ličnica, JV od vasi Zgornje Laže	3
2014	Slovenske Konjice, Selski Vrh, travnik Z ob cesti SV od domačije Jamnik	0
	Slovenske Konjice, Spodnje Laže, travnik J ob cesti Lušečka vas-Spodnje Laže 400 m vzhodno od hiše Spodnje Laže 3a	0

2016	Slovenske Konjice, Selski Vrh, Travnik Z ob cesti SV od domačije Jamnik	3
2018	Slovenske Konjice, Selski Vrh, Travnik Z ob cesti SV od domačije Jamnik	2

Vrsta je slabo mobilna, kar so potrdile tudi populacijske raziskave vrste z metodo lova in ponovnega ulova (mark release recapture – MRR). Večinoma migrirajo med habitatnimi krpami, ki so med seboj oddaljene manj kot 1 km, čeprav so znane posamezne migracije na daljše razdalje, tj. od 3-5 km. Ker temni mravljiščar večino življenjskega cikla preživi v mravljišču, ima na številčnost populacije velik vpliv tudi številčnost populacije gostiteljskih mravelj (Verovnik in sod., 2008).

Površina cone vrste na projektnem območju (slika 29) znaša 42,59 ha. Kvaliteta cone je ocenjena kot dobra, kar pomeni, da dobro opredeli habitat vrste. Predvidevamo lahko, da vrsta naseljuje večino površine opredeljene cone.

Slika 29: Cona temnega mravljiščarja (*Phengaris nausithous*) na projektnem območju

Ocena stanja ohranjenosti vrste v celinski biogeografski regiji: U2 (neugodno – slabo stanje ohranjenosti; D - negativen trend) (Poročilo, 2019).

3. 8. 3 Grožnje

Vrsto v splošnem ogrožajo naslednji dejavniki (povzeto po Ljuba, 2019):

- pretirano gnojenje travnikov, ki povzroča postopno spreminjanje rastlinske sestave in strukture travnika,
- prezgodnja in pre pogosta košnja, ki uničuje zdravilne strašnice, katere cvetovi predstavljajo vir hrane za v juliju izlegle metulje. Košnja julija in avgusta pomeni izgubo mest za odlaganje jajčec in izgubo hranilnih rastlin mladih gosenic,
- košnja celotne površine travnika naenkrat – košnja v obdobju junij–avgust pomeni, da s travnika naenkrat izginejo vsi hranilni viri metuljev in mladih gosenic,
- baliranje pokošene trave, s katero se odstrani morebitne preživele osebkke,
- preoravanje travnikov, zaradi česar pride do uničenja podzemnih gnezd mravelj,
- požiganje travnikov neposredno uničuje živali (mravlje), ki se ne morejo umakniti s požarišča. Posledica požiganja je tudi mineralizacija hranljivih snovi v tleh in povečana količina razpoložljivega dušika v tleh, zato se spreminja rastlinska sestava travnika,
- izsuševanje in melioracije,
- gradnje prometne in komunalne infrastrukture,
- urbanizacija.

3. 8. 4 Cilji PUN 2015-2020

Tabela 11: Cilji PUN 2015-2020 za temnega mravljiščarja (*Phengaris nausithous*) na POO Ličenca pri Poljčanah

Tip podrobnejšega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektor	Odgovorni nosilec
Velikost populacije	določi se	prisotnost vrste	vzpostaviti monitoring prisotnosti vrste		varstvo narave	MOP
Velikost habitata	se obnovi na	54 ha	obnovitev		varstvo narave	

Velikost habitata	se obnovi na	54 ha	ohranjanje okoljsko občutljivega trajnega travinja (Uredba - Uradni list št. 2/15 in 13/15)		kmetijstvo	MKGP (ARSKTRP)
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	se obnovi na	nekošeni pasovi trave	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	se obnovi na	brez gnojenja travnikov	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	se obnovi na	preživetje različnih razvojnih stadijev	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	se obnovi na	košnja po 15.9.	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS

3. 8. 5 Cilji projekta

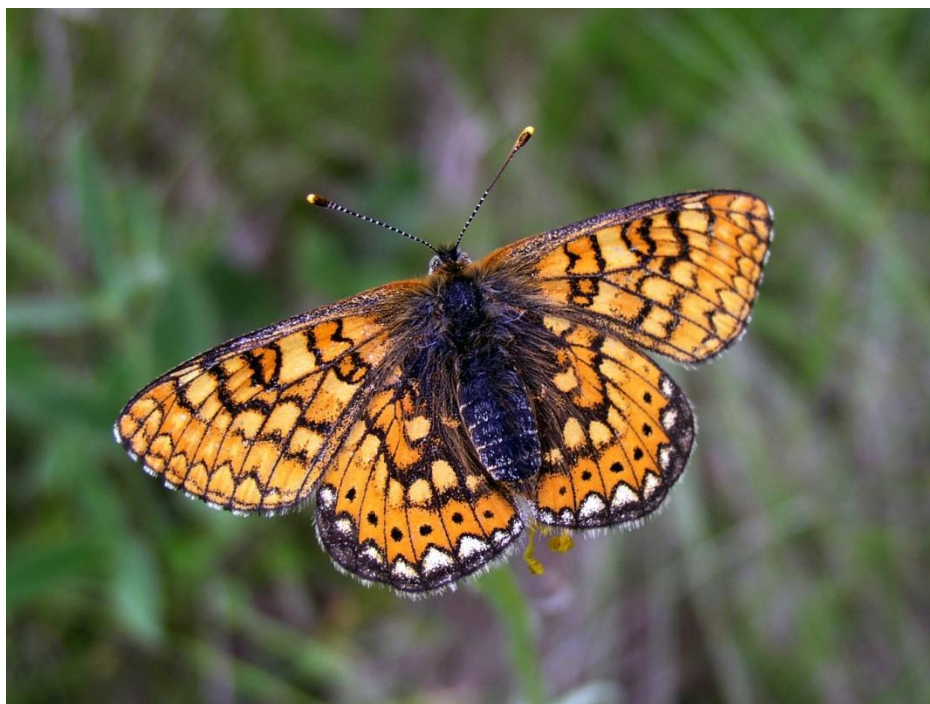
- revitalizacija travniških in mokriščnih habitatnih tipov, ki bo prispevala k izboljšanju stanja kvalifikacijskih vrst metuljev in habitatnih tipov → najmanj 100 ha obnovljenih travišč na Štajerskem (Volčke, Ličenca pri Poljčanah, Dravinjska dolina)
- pridobitev podatkov o številčnosti vrste in primernosti habitata za njo
- vzpostavitev ustrezne rabe s promocijo in spodbujanjem za vključitev v kmetijsko okoljske programe

3. 8. 6 Varstvene usmeritve

- košnja se izvaja največ dvakrat letno (v maju in septembru), s čimer se preprečuje zaraščanje z visokimi steblikami, širjenje lesnatih rastlin ali konkurenčnejših trav,
- pokošena trava naj ostane na travniku vsaj 2 dni, da je omogočen umik preživelih živali (npr. pajki, kobilice, stenice, gosenice hroščev in metuljev itd.) s pokošene trave. Pokošena trava naj se nato odstrani s travnika,
- prepreči se nadaljnje uničevanja primerne habitata te vrste s spreminjanjem v obdelovalne površine,
- zmanjša se vnos hranilnih snovi v tla,
- ohranjajo se nekošeni pasovi trave,
- ohranjajo se nekošeni jarki in cestni robovi,

- opusti naj se čiščenje drenažnih jarkov in odlaganje izkopane zemljine na travnik ob jarku,
- travnikov naj se ne preorava, nasipava ali drugače spreminja njihove namembnosti,
- travnikov se ne požiga.

3.9 Travniški postavnež (*Euphydryas aurinia*)

Slika 30: Travniški postavnež (*Euphydryas aurinia*) (foto: M. Vernik; vir: arhiv ZRSVN)

3.9.1 Ekološke zahteve

Travniški postavnež (slika 30) je vrsta dnevnega metulja iz družine pisančkov (Nymphalidae). Poseljuje zelo različne tipe ekstenzivno gospodarjenih in naravnih travnišč:

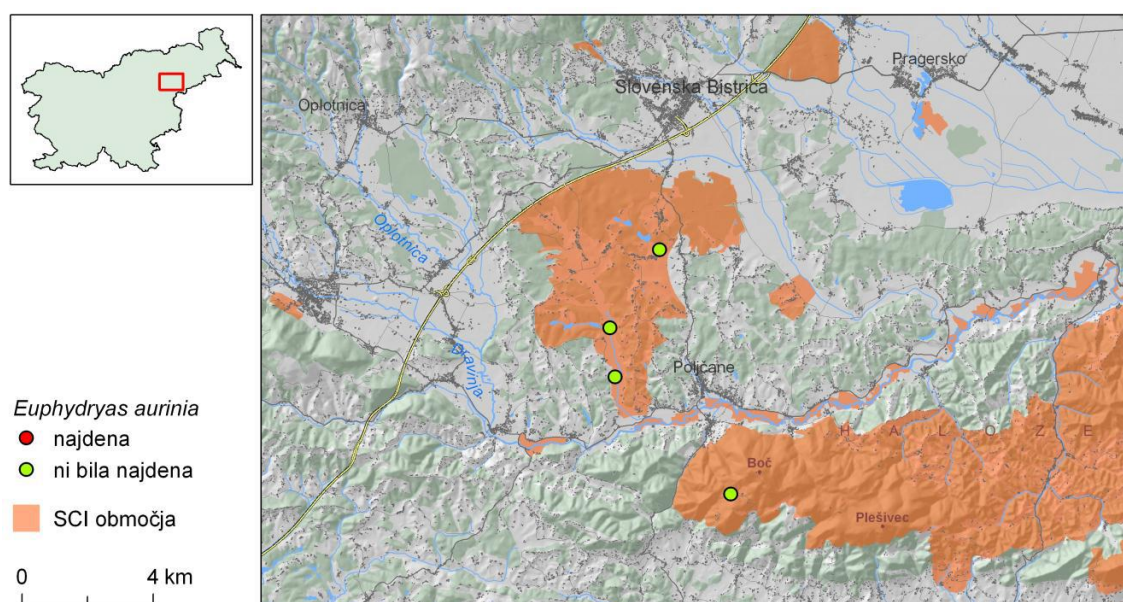
- nizka in prehodna barja ter močvirni in vlažni nižinski travniki - hranilna rastlina gosenic je travniška izjevka (*Succisa pratensis*),
- suha in polsuha travnišča od nižin do montanskega pasu – hranilna rastlina gosenic je navadni grintavec (*Scabiosa columbaria*) ali njivsko grabljišče (*Knautia arvensis*),
- suha skalnata travnišča ter travnate vrzeli v pasu ruševja – hranilna rastlina gosenic sta Clusijev svišč (*Gentiana clusii*) in Kohov svišč (*Gentiana acaulis*).

Odrasli osebki se prehranjujejo na različnih, predvsem rumeno cvetočih rastlinah, npr. grintih (*Senecio* spp.), škržolicah (*Hieracium* spp.), nokotah (*Lotus* spp.) in drugih. So izrazito vezani na svoj habitat in posledično malo mobilni, čeprav občasno preletijo tudi daljše razdalje.

Travniški postavnež je enogeneracijska vrsta, ki se pojavlja večinoma od sredine maja do sredine junija. Samice odlagajo jajčeca v skupkih na osončene liste hranilne rastline, kjer se izležene gosenice v skupnih gnezdih hranijo do jeseni ter tudi prezimijo, nato pa se razpršijo in se ločeno prehranjujejo do zabubljanja (Zakšek in sod., 2017).

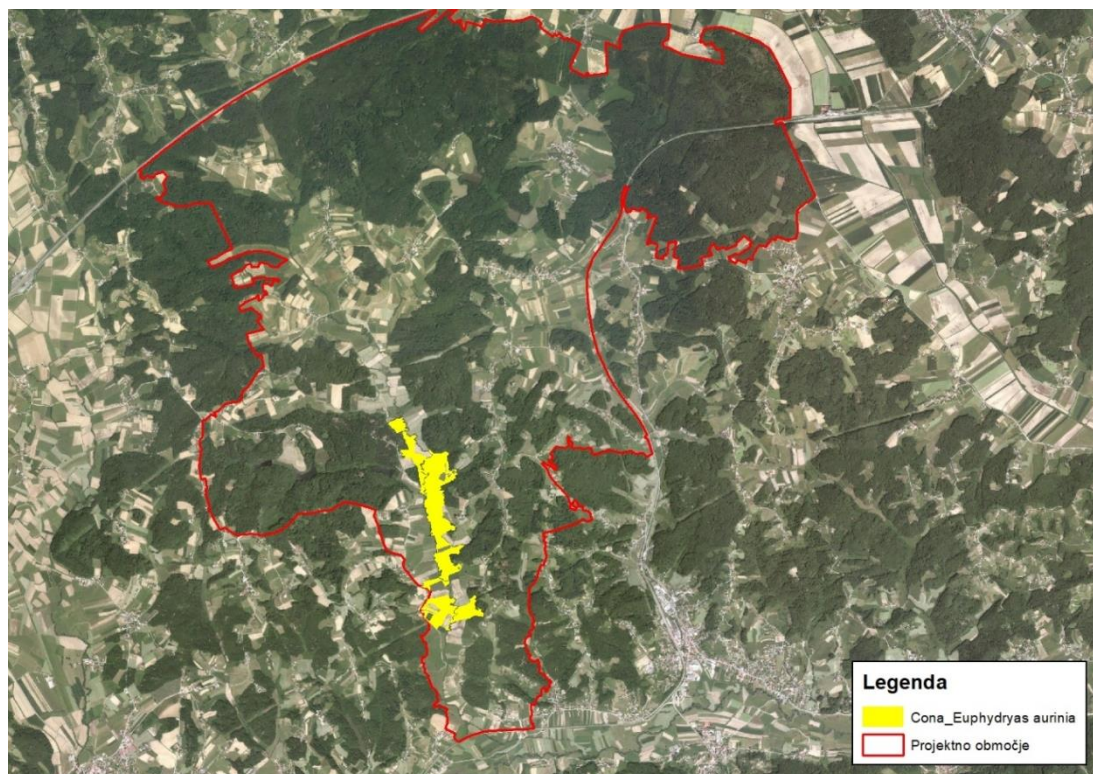
3. 9. 2 Podatki o pojavljanju vrste na projektnem območju in ocena stanja

Leta 2011 je bil opravljen pregled pojavljanja vrste na že znanih lokalitetah na območju sklenjene razširjenosti in izoliranih populacij. Območje izoliranih populacij je tudi območje Ličence, kjer pa vrsta v letu 2011 ni bila več najdena (slika 31), prav tako pa tudi ne v letu 2017. Šele v letu 2017 je bil vzpostavljen dolgoročni monitoring, zato primerjav številčnosti za predhodno obdobje še ni (Zakšek in sod., 2018).

Slika 31: Pregled prisotnosti travniškega postavneža (*E. aurinia*) v letu 2011 v znanih izoliranih populacijah v okolici Slovenskih Konjic (Verovnik in sod., 2011)

Površina cone vrste na projektnem območju (slika 32) znaša 45,32 ha. Kvaliteta cone je ocenjena kot sprejemljiva, kar pomeni, da cona zgolj okvirno opredeljuje habitat vrste. Taka cona zajema tudi površine, kjer je vrsta zaradi ugodnih ekoloških danosti lahko prisotna, pa o tem nimamo podatkov.

Slika 32: Cona travniškega postavneža (*Euphydryas aurinia*) na projektnem območju

Ocena stanja ohranjenosti vrste v celinski biogeografski regiji: U1 (neugodno – nezadostno stanje ohranjenosti; D - negativen trend) (Poročilo, 2019).

3. 9. 3 Grožnje

Vrsto v splošnem ogrožajo naslednji dejavniki (povzeto po Ljuba, 2019):

- pretirano gnojenje travnikov, ki povzroča postopno spreminjanje rastlinske sestave in strukture travnika, saj vegetacija postaja višja in gostejša in že v juniju zakrije listne rozete travniške izjevke; zaradi visoke in goste vegetacije je pritalni sloj vegetacije premalo osončen za preživetje jajčec in mladih gosenic,
- prezgodnja košnja – košnja v obdobju junij–julij povzroči neposredno uničenje nemobilnih jajčec in/ali celotnih gnezd mladih gosenic ter izgubo njihovih hranilnih virov,
- košnja celotne površine travnika naenkrat – lahko povzroči uničenje praktično vseh gnezd mladih gosenic, ki so prisotna na travniku,
- baliranje pokošene trave – osebke, ki so morebiti preživeli košnjo se z balami odstrani s travnika,

- paša – pašne živali pojedjo travniške izjevke skupaj z jajčeci ali gnezdi mladih gosenic ter z iztrebki vnašajo dušik v tla,
- preoravanje travnikov – povzroči neposredno uničenje gosenic med oranjem in obračanjem tal ter izgubo bivališča za vrsto, če lastniki preorane travnike spremenijo v njive,
- požiganje travnikov – neposredno uničenje (odvisno od obdobja požiganja) nemobilnih jajčec, bub ali gnezd gosenic, ki se ne morejo umakniti s požarišča. Posledica požiganja je tudi mineralizacija hranljivih snovi v tleh in povečana količina razpoložljivega dušika v tleh, zato se spreminja rastlinska sestava travnika, višja in gostejša vegetacija preraste listne rozete travniške izjevke,
- poglobljanje in čiščenje drenažnih jarkov ter odlaganje izkopane zemlje in biomase iz jarka na travniško površino ob jarku – povzroči izsuševanje tal in s tem postopno spreminjanje rastlinske sestave travnika. Z zemljino odloženo na travnik se vnaša v travniška tla dodatne organske snovi, posledice so podobne kot ob gnojenju travnikov,
- nasipavanje različnega materiala na travišča – povzroči izgubo življenjskega prostora travniškega postavneža, saj se potem takšna travišča bodisi spremenijo v intenzivno gojene travnike (v primeru nasipanja zemlje in sejanje travnih mešanic), v utrjene poti ali v ruderalne površine, ki jih lahko hitro naselijo tujerodne rastlinske vrste.

3. 9. 4 Cilji PUN 2015-2020

Tabela 12: Cilji PUN 2015-2020 za travniškega postavneža (*Euphydryas aurinia*) na POO Ličenca pri Poljčanah

Tip podrobnejšega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektor	Odgovorni nosilec
Velikost populacije	določi se	prisotnost vrste	vzpostaviti monitoring		varstvo narave	MOP
Velikost habitata	se obnovi na	vrednost ni znana	vključiti varstveni cilj v načrte urejanja prostora in izvajanje posegov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	prostor	načrtovalci in nosilci urejanja prostora
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	košnja po 25.8.	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS

Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	preživetje različnih razvojnih stadijev	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS
Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	brez gnojenja travnikov	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem PRP		kmetijstvo	MKGP, KGZS

3. 9. 5 Cilji projekta

- revitalizacija travniških in mokriščnih habitatnih tipov, ki bo prispevala k izboljšanju stanja kvalifikacijskih vrst metuljev in habitatnih tipov → najmanj 100 ha obnovljenih travišč na Štajerskem (Volčke, Ličenca pri Poljčanah, Dravinjska dolina),
- pridobitev podatkov o številčnosti vrste in primernosti habitata za njo
- vzpostavitev ustrezne rabe s promocijo in spodbujanjem za vključitev v kmetijsko okoljske programe

3. 9. 6 Varstvene usmeritve

- vzdržuje se mozaična kulturna krajina z mrežo ustreznih ekstenzivnih travniških površin,
- mozaična in vrsti časovno prilagojena košnja,
- košnja naj se izvaja na višini vsaj 10–15 cm nad tlemi,
- pokošena trava naj ostane na travniku vsaj 2 dni, da je omogočen umik preživelih gosenic na listne rozete izjevke, ki jih kosa ni dosegla. Pokošena trava naj se nato odstrani s travnika.
- odstranjevanje odvečnega deleža grmovja na traviščih naj se izvaja ročno oz. na način, ki ne ogroža preostale vegetacije,
- zmanjša se vnos hranil v tla,
- na travnikih naj se ne pase živali,
- travnikov naj se ne požiga,
- travnikov naj se ne preorava, nasipava ali drugače spreminja njihove namembnosti,
- opusti naj se čiščenje drenažnih jarkov in odlaganje izkopane zemljine na travnik ob jarku.

4 VIRI

Ambrožič, Š., Vrezec, A., Kapla, A. 2014. Popis hroščev (Coleoptera) v dolini reke Voglajne. V: Govedič, M., Lešnik, A. (ured.). Ocena stanja za območje Natura 2000 na porečju Voglajne. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.

Bedjanič, M. 2011. Projekt »WETMAN 2011-2015«: Popis začetnega stanja in raziskave vpliva projektnih aktivnosti na populacije kačjih pastirjev (Odonata): pilotno območje Mura – Petišovci. Prvo poročilo.

Dakskobler I., Kutnar, L., Šilc, U. 2013. Poplavni, močvirni in obrežni gozdovi v Sloveniji : gozdovi vrb, jelš, dolgopecljatega bresta, velikega in ozkolistnega jesena, doba in rdečega bora ob rekah in potokih. Ljubljana, Silva Slovenica, Gozdarski inštitut Slovenije; Zveza gozdarskih društev Slovenije-Gozdarska založba.

Gorički, Š., France, J. 2002. Poročilo skupine za dvoživke. V: Planinc, G., Presetnik, P. (ured.), Raziskovalni tabor študentov biologije Videm pri Ptujju 2002, str. 45-48, Društvo študentov biologije. Ljubljana.

Govedič, M. 2017. Velike školjke celinskih voda Slovenije: razširjenost, ekologija, varstvo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.

Kalan, G. 2007. Podrobnejši načrt upravljanja za projektno območje Petelinjek - del območja Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah v sklopu akcije A3 projekta LIFE III – Narava: LIFE04NAT/SI/000240 z naslovom Natura 2000 v Sloveniji – Upravljavski modeli in informacijski sistem (Natura 2000 in Slovenia – Management Models and Information System). Zavod Republike Slovenije za varstvo narave – OE Celje. Celje.

Kalan, G., Petkovšek, M., Uratarič, N., Polutnik, M., Tomažič, M. 2007. Ličenca in ribniki Petelinjek, lesket sredi Dravinjskih gor. Zavod Republike Slovenije za varstvo narave – OE Celje. Celje.

Komac, B., Natek, K., Zorn, M. 2008. Geografski vidiki poplav v Sloveniji. Založba ZRC, Ljubljana.

Kotarac, M., Šalamun, A., Weldt, S. 2003. Strokovna izhodišča za vzpostavljanje omrežja Natura 2000: Kačji pastirji (Odonata) (končno poročilo). Naročnik: MOPE, ARSO, Ljubljana. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.

Langerholc, E. 2018. Mrežekrilci (Neuropterida: Megaloptera, Neuroptera) območja Natura 2000 v Sloveniji: Ličenca pri Poljčanah – ribniki Petelinjek kot primer. Magistrsko delo. Univerza v Mariboru, Fakulteta za naravoslovje in matematiko, Oddelek za biologijo.

Langerholc, E., Devetak, D. 2019. Mrežekrilci (Neuropterida: Megaloptera, Neuroptera) območja Natura 2000 v Sloveniji: Ličenca pri Poljčanah – ribniki Petelinjek. Acta entomologica Slovenica. 27 (1). 31-41 str.

LJUBA: Ljudje za barje – ohranjanje biotske pestrosti na Ljubljanskem barju. 2019. Elektronski vir. Dostopno na: <http://www.ljuba.si/narava-kmetijstvo/narava/>

Mapire – The Historical Map Portal. 2020. Elektronski vir. Dostopno na: <https://mapire.eu/en/>

Marinček, M. 2010. Močvirski krešič (*Carabus variolosus* Fabricius, 1787) (Coleoptera: Carabidae) na območju Slovenskih goric. Diplomsko delo. Univerza v Mariboru, Fakulteta za naravoslovje in matematiko, Oddelek za biologijo.

Marinšek, A., Cojzer, M., Kutnar, L., Čater, M., Zagorac, N., Breznikar, A., Zupanič, M., Kobal, M. 2014. Rastiščne, vegetacijske in gozdnogojitvene posebnosti v GGE Slov. Bistrica. 6. delavnica Javne gozdarske službe na OE ZGS Maribor. Gozdarski inštitut Slovenije. Maribor, Ljubljana.

Naravovarstveni atlas. 2019. Elektronski vir. Dostopno na: <https://www.naravovarstveni-atlas.si/web/>

Poboljšaj, K., Cipot, M., Govedič, M., Grobelnik, V., Lešnik, A., Skaberne, B., Sopotnik M. Vzpostavitev monitoringa hribskega (*Bombina variegata*) in nižinskega urha (*Bombina bombina*). Končno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.

Poročilo Slovenije po 17. členu Direktive o habitatih v letu 2019. 2019.

Rebeušek, F. 2006. Mravljiščarji Slovenije: razširjenost, ekologija, varstvo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.

Slapnik, R. 2009. Vzpostavitev monitoringa izbranih ciljnih vrst mehkužcev. Zaključno poročilo. Naročnik: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo RS, Ljubljana. Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Ljubljana.

Šalamun, A., Govedič, M., Podgorelec, M., Kotarac, M. 2010. Dopolnitev predloga območij za vključitev v omrežje Natura 2000 – kačji pastirji (Odonata): veliki studenčar (*Cordulegaster*

heros). Končno poročilo. Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor RS. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.

Šifrer, M. 1978. Poplavna področja v porečju Dravinje. Geografski zbornik 17. Ljubljana.

Trčak, B., Bedjanič, M., Cipot, M., Kotarac, M., Rebeušek, F., Pobiljšaj, K., Šalamun, A. 2007. Inventarizacija favne in flore za območje Petelinjek z izdelavo strokovne naloge kot podlage za upravljalni načrt. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.

Trčak, B., Erjavec, D., Cipot, M. 2015. Kartiranje habitatnih tipov 2014/2015 – Sklop 2: Ličenca, Sklop 5: Ajševica, Sklop 8: Mišja dolina. Končno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 19 str.

Verovnik, R., Čelik, T., Zakšek, V., Govedič, M. 2008. Vzpostavitev monitoringa izbranih ciljnih vrst metuljev. Prvo poročilo – I. mejnik. Univerza v Ljubljani. Biotehniška fakulteta, Ljubljana.

Verovnik, R., Čelik, T., Grobelnik, V., Šalamun, A., Sečen, T., Govedič, M. 2009. Vzpostavitev monitoringa izbranih ciljnih vrst metuljev. Končno poročilo – III. mejnik. Univerza v Ljubljani. Biotehniška fakulteta, Ljubljana.

Verovnik, R., Zakšek, V., Čelik, T., Govedič, M., Rebeušek, F., Zakšek, B., Grobelnik, V., Šalamun, A. 2011. Vzpostavitev in izvajanje monitoringa izbranih ciljnih vrst metuljev v letih 2010 in 2011. Končno poročilo. Univerza v Ljubljani. Biotehniška fakulteta, Ljubljana.

Vrezec, A., Polak, S., Kapla, A., Pirnat, A., Grobelnik, V., Šalamun, A. 2007. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst hroščev. Končno poročilo. Nacionalni inštitut za biologijo, Ljubljana.

Vrezec A., Ambrožič Š., Kapla A., 2016. Rezultati popisa izbranih vrst hroščev v letu 2015 za namene monitoringa stanja območij Natura 2000 - *Carabus variolosus*, *Lucanus cervus*, *Rosalia alpina*, *Morimus funereus*. Nacionalni inštitut za biologijo, Ljubljana.

Vrezec A., Ambrožič Ergaver Š., Kapla A., Kocijančič S., Čandek, K. 2019. Dodatne raziskave kvalifikacijskih vrst Natura 2000 ter izvajanje spremljanja stanja populacij izbranih ciljnih vrst hroščev v letih 2018, 2019 in 2020. Drugo delno poročilo. Nacionalni inštitut za biologijo, Ljubljana.

Zakšek, B., Verovnik, R., Zakšek, V., Kogovšek, N., Govedič, M., Šalamun, A., Grobelnik, V., Lešnik, A. 2017. Monitoring izbranih ciljnih vrst metuljev v letu 2017. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.

Zakšek, B., Verovnik, R., Zakšek, V., Kogovšek, N., Šalamun, A., Govedič, M. 2018. Monitoring izbranih ciljnih vrst metuljev v letu 2018. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.

Zavod RS za varstvo narave. 2019. Elektronski vir. Dostopno na: <https://zrsvn-varstvonarave.si/projekti/promkopop/>

5 PRILOGE

Priloga 1: Zavarovana območja na projektnem območju Ličenca pri Poljčanah

ID	IME ZO	VRSTA ZO
278	krajinski park Žabljek	krajinski park
281	gozdni rezervat Cigonca	naravni rezervat
363	Kosmosova lipa v Videžu št. 47	naravni spomenik
379	Margučova lipa v Videžu	naravni spomenik
400	lipi v Stanovskem št. 83	naravni spomenik
420	dob v Cigonci	naravni spomenik
427	dob v Prepužu	naravni spomenik
429	dob v Stanovskem št. 66	naravni spomenik
444	Hajšekova bukev v Videžu št. 22	naravni spomenik
453	Margučova trta v Videžu št. 35	naravni spomenik
1671	hrastov gozd na Cigonci pri Slov. Bistrici	naravni spomenik

Priloga 2: Naravne vrednote na projektnem območju Ličenca pri Poljčanah

ID	IME	ZVRST	POMEN	KRATKA OZNAKA NARAVNE VREDNOTE
1164	Cigonca - nižinski gozdovi na dobovih rastiščih 1	botanična	državni	Nižinski gozdovi na dobovih rastiščih v Cigonci, južno od Slovenske Bistrice
5917	Ličenca - dolina	zoološka, botanična	državni	Poplavni travniki z ribniki ob meandriraajočem potoku Ličenca, levem pritoku Dravinje
6116	Žabljek – ribniki in povirje	zoološka, hidrološka, botanična	lokalni	Ribniki in povirje potoka Lisičji graben v Žabljeku, severno od Poljčan
6182	Kosmosova lipa	drevesna	lokalni	Lipa pri domačiji Kosmos v Videžu, južno od Slovenske Bistrice
6235	Cigonca – dob	drevesna	lokalni	Dob v Cigonci, južno od Slovenske Bistrice
6242	Prepuž - dob	drevesna	lokalni	Dob v Prepužu, jugozahodno od Slovenske Bistrice
6244	Stanovsko – dob	drevesna	lokalni	Dob na Stanovskem, severno od Poljčan
6259	Hajšekova bukev	drevesna	državni	Bukev v Videžu, jugozahodno od Slovenske Bistrice
7043	Ličenca - potok	hidrološka, zoološka	lokalni	Levi pritok Dravinje s pritoki, jugozahodno od Slovenske Bistrice
7295	Cigonca - mlake v dobovem gozdu z močvirsko grebeniko	botanična, ekosistemska	lokalni	Izolirano in reliktno rastišče ogrožene močvirske grebenike (<i>Hottonia palustris</i>) ter habitat ogroženih živalskih vrst v mlakah v Cigonci, jugovzhodno od Slovenske Bistrice
7438	Cigonca - močvirje	ekosistemska, zoološka	lokalni	Habitat ogroženih živalskih vrst ter močvirskih habitatnih tipov v gozdu Cigonca južno od Slovenske Bistrice
7542	Cigonca - nižinski gozdovi na dobovih rastiščih 2	ekosistemska, botanična	državni	Nižinski gozdovi na dobovih rastiščih v Cigonci, južno od Slovenske Bistrice

ID	IME	ZVRST	POMEN	KRATKA OZNAKA NARAVNE VREDNOTE
7543	Cigonca – nižinski gozdovi na dobovih rastiščih 3	ekosistemska, botanična	državni	Nižinski gozdovi na dobovih rastiščih v Cigonci, južno od Slovenske Bistrice